

ZBERATEĽ® 2009

2

Ročník XV.
1,95 € / 59 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Prvá slovenská pamätná eurominca (10)

**Z PONUKY FIRMY
ZBERATEĽ**

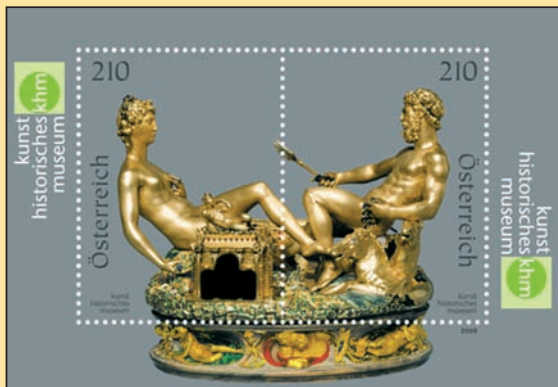
Tradične pútavá ponuka (40 – 41)

Prvý slovenský poštový euroháčček

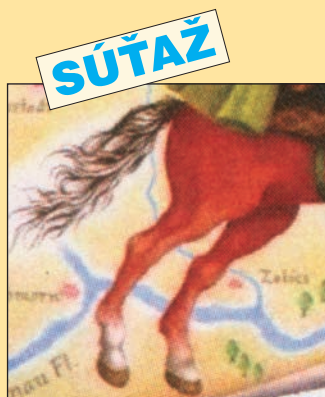

Ďalší
výrobne
zaujímavý
rakúsky
háčček (9)

Poslanec Národnosociálnej strany posielal 7. 5. 1900 pozdrav organizátorom výstavy pohľadníc (11 – 13)

Fauna Kaspického mora spojila aj vydavateľov známok (24 – 26)

Postup tvorby známky 1,20 Kčs k LOH Tokio 1964: výtvarná myšlienka, skica návrhu, rytecká rozkresba, definitívna známka (35 – 37)

Vážení čitatelia,

prechod na euro máme za sebou, zdá sa, že sme ho zvládli, keď sa niektoré pesimistické scenáre zatiaľ nenaplnili. Stali sme sa 16. krajinou eurozóny a zvykáme si na iné čísla, už počítame aj s tými menšími ako jedna celá...

Aj náš časopis sa snažil prispieť k zvýšeniu informovanosti, vyberal a prinášal aktuálne informácie, aby pomohli orientovať sa aj v zberateľskej oblasti. Redakčná uzávierka bola spojená so skutočnosťou, že sviatky nám aj z dôvodu dovoľníkov doznievali až do druhého týždňa, príspevky chodili s menším oneskorením, preto nápor práce sme museli zvládať až do posledných minút. Ale nakoniec sme uzávierku posunuli len o jeden deň, avšak bez priameho dopadu na vás, našich čitateľov. Nuž, redakčná práca prináša potrebu riešiť rôzne, aj napäté situácie...

K februárovému číslu Zberateľa

Podľa emisného plánu Slovenská pošta hneď v prvých dvoch dňoch nového roka vydala spolu 13 nových poštových známok. Prvého januára to bola jedna pamätná, druhého januára osem vyplatných a štyri príležitostné, z ktorých je jedna v háčreku (na obálke). Prvé poštové euroznámky sme predstavili v predchádzajúcom čísle, dnes tieto informácie dopĺňame. Budeme zároveň zvedaví, aké zaujímavosti v poštovej prevádzke vzniknú v tomto roku v súvislosti s vypotrebovaním známok korunovej meny a používaním známok so symbolom nominálnej hodnoty.

V čísle siedmou časťou pokračuje seriál A. Urminského Malá škola filokartie o zberateľstve pohľadníc. M. Jobek v 130. pokračovaní MOT približuje telefónne karty Gibraltáru. D. Evinic z poštovej histórie vybral príspevok o kolkových známkach vzoru 1919. J. Solava v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka predstavuje sojku obyčajnú. Spoločné vydania D. Nirku sa venujú faune Kaspického mora. Štúdia J. Čtvrtečku o košických háčrečkoch pokračuje zisteniami náhodných chýb, vznikajúcich v priebehu výroby. M. Bachratý špecialistom CSR II prináša ďalšie údaje o skúšobných odtlačkoch molety. M. Gerec poodhaluje omyl na našej známke emisie Umenie. Tvorbu architektka M. Harminca doplní A. Urminský. R. Fischer pripomína tvorbu známej autorky známok ČSR najmä so športovou tematikou.

Číslo prináša aj niekoľko ďalších kratších a zaujímavých príspevkov, inzerciu, tradičnú ponuku a informuje o možnosti návštevy zberateľských stretnutí v najbližšom období.

Želáme si, aby ste pri čítaní Zberateľa strávili veľa príjemných a pohodových chvíľ.

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XV. • 2009 • Číslo 2 • Cena 1,95 €

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALT

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-5)
- **Z noviniek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (8-9)
- **A. Urminský: Malá škola filokartie (6)** / Short course of postcard collecting / Grundschule Ansichtskartensammeln (11-13)
- **J. Čtvrtečka: Košický háčreček – rozlíšenie háčrečkových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (XI)** / Souvenir sheet of Košice - recognition of souvenir sheet fields according to the true position on printing plate / Block Košice – Blockfeldunterscheidung nach genauer Position auf der Druckplatte (14-16)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (130)** / Short column of a phonenumber collector / Kurz über den Telefonkarten (18-19)
- **D. Evinic: Československé kolkový vzor 1919** / Czechoslovak duty stamps model 1919 / Tschechoslowakische Stempel Modell 1919 (20-22)
- **J. Solava: Operence – spoločníci človeka – Sojka obyčajná** / Birds – companions of people – Jay bird / Vögel – Gesellschafter des Menschen – Eichelhäher (23)
- **-dn- : Spoločné vydania (9) / Fauna Kaspického mora** / Joint issues – Fauna of the Caspian sea / Gemeinschaftsausgaben – Fauna des Kaspischen Meeres (24-26)
- **M. Bachratý: Skúšobné odtlačky molety** / Trial print from a maquette / Moletteprobendrucke (27)
- **M. Gerec: Kuriózný omyl na známke Umenie: J. Kostka – Jar orača** / Error on Stamp J. Kostka – Ploughman's spring / Kurioser Fehler auf der Briefmarke: J. Kostka (28-29)
- **R. Fischer: Dvojdome setkání – Anna Podzemná-Sucharďová** / Two-house meeting – Anna Podzemná-Sucharďová / Zweihäusertreffen – Anna Podzemná-Sucharďová (35-37)

ZBERATEĽ®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 1,95 €/59 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2009 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 19,50 €/590 Sk, pre abonentov z Českej republiky 34,95 €/860 Kč, pre abonentov z ostatnej Európy 41,49 €/1250 Sk, pre abonentov zo zámorských krajín 83 USD (53,11 €).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúči alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ **Číslo 2/2009:**
Redakčná uzávierka 23. januára 2009
Do tlače zadane 27. januára 2009
Dátum vydania 30. januára 2009

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj načatého riadka inzerátu je 0,83 € / 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 1,16 € / 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	106,22 €/3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	63,06 €/1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	33,19 €/1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	18,25 €/550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby

- z ostatných štátov Európy a Záhoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava,

IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukázkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukázkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové telefónne číslo:
☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk
návšteva redakcie po dohode na ☎ 0902 249 351
utorok 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.

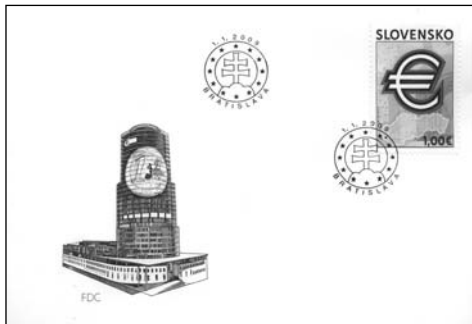
NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ Pamätná prvá euroznámka

Pri príležitosti zavedenia meny euro Slovenská pošta, a. s., vydala 1. januára 2009 pamätnú známku nominálnej hodnoty jedno euro. Známku podľa výtvarného návrhu a rytiny Martina Činovského vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., ocelotlačou z plochých dosiek kombinovanou s ofsetom na tlačových listoch so šiestimi známkami. Medzi dvoma trojicami známok sú zlatou farbou reliéfne vytlačené rubové strany slovenských euromincí. Túto tlačovú techniku použila pražská tlačiareň prvýkrát. Náklad je 100 tis. kusov TL. Kat. číslo známky je 437.

Súčasťou emisie je aj obálka prvého dňa s kresbou budovy NBS podľa výtvarného návrhu a rytiny Františka Horniaka. FDC vytlačila TAB, a. s., Bratislava ocelotlačou z plochej dosky v náklade 5 000 kusov.

■ PaL: Pamätná prvá euroznámka

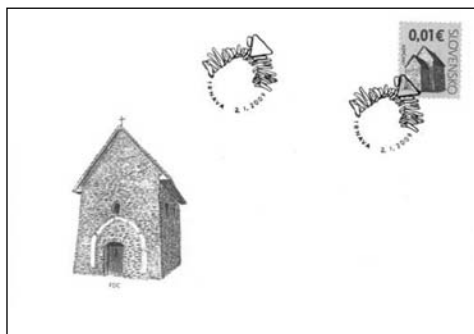
K vydaniu prvej poštovej euroznámky Slovenská pošta, a. s., vydala 1. januára 2009 aj pamätný list, na ktorom dominuje symbol eura, okolo ktorého je 12 žltých hviezdíček ako symbol Európskej únie. Znáмка je opečiatkovaná príležitostnou pečiatkou s motívom jedoeurovej mince. Autorom grafického návrhu PaL je akad. maliar Peter Augustovič.

■ Kultúrne dedičstvo Slovenska

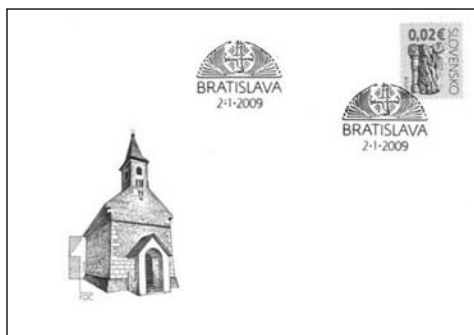
Druhú emisiu euroznámok s názvom Kultúrne dedičstvo Slovenska s vyobrazeniami predrománskych a románskych pamiatok vydala Slovenská pošta, a. s.,

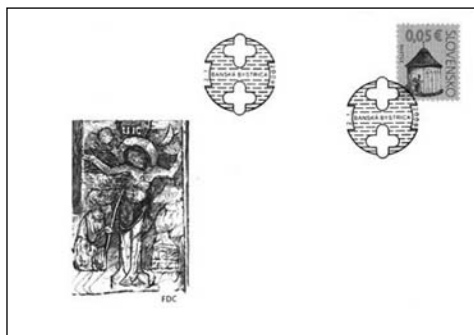
2. januára 2009. Má dve časti. Prvú tvorí osem **výplatných** známok, ktorých nominálna hodnota kopíruje nominálne hodnoty euromincí. Známkami boli vytlačené rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou v náklade po 2 mil. kusov na tlačových listoch so 100 známkami. FDC k jednotlivým známkam boli vydané v náklade po 3 200 ks. Bližšie údaje o celej tejto emisii sme priniesli v čísle Zberateľa 1/2009.

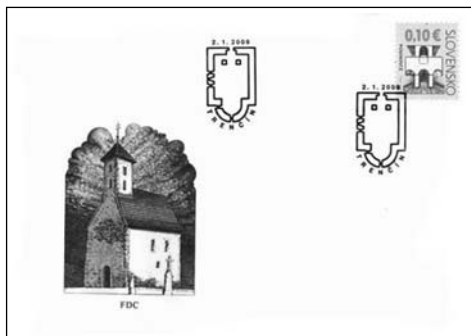
• Kaplnka sv. Margity pri Kopčanoch – 1 cent

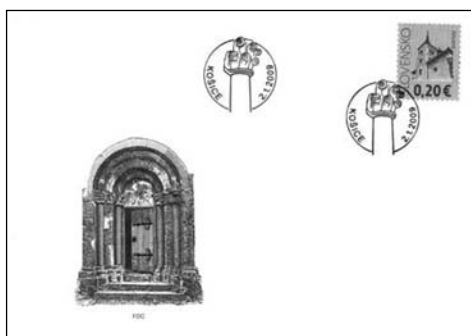
• Kostol Matky Božej v Boldogu – 2 centy

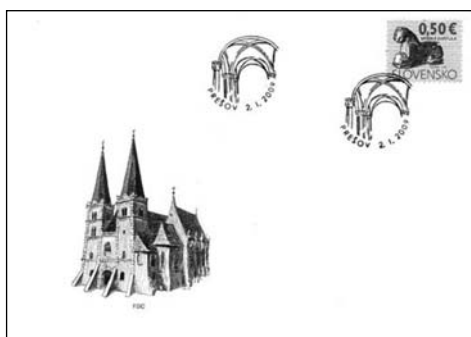
• Rotunda sv. Margity v Šiveticiach – 5 centov

• Kostol sv. Jána Krstiteľa v Sedmerovci – Pominovciach – 10 centov

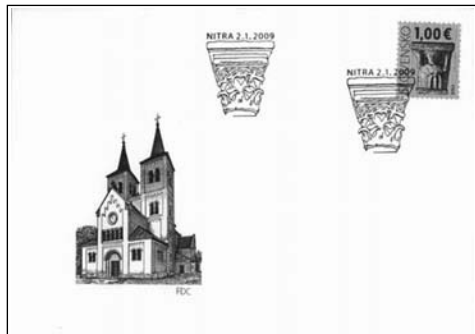

• Kostol vo Svätuštiach – 20 centov

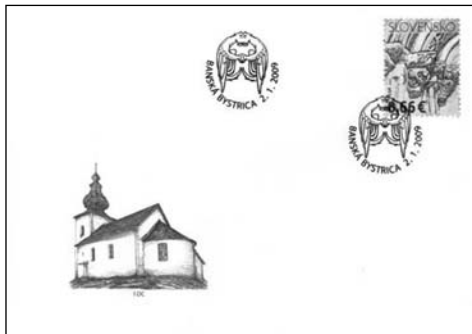

• Kostol sv. Martina v Spišskej Kapitule – 50 centov

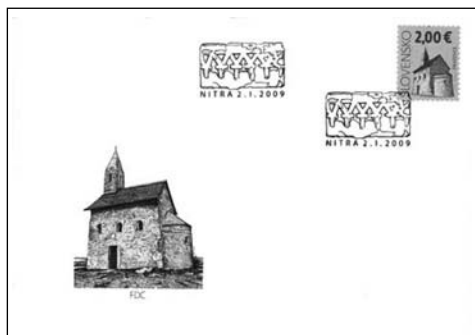
Obálky prvého dňa vydania k prvej aj druhej časti emisie vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava, technikou ocelotlače z plochej dosky. Autori rytín sú Bohumil Šneider (1 cent), Václav Ondrejčíčka (2 centy), Rudolf Cigánik (5 centov), Juraj Vitek (10 centov), Arnold Feke (20 centov a 50 centov) a František Horniak (1 euro a 2 eurá).

• **Premonstrátsky kláštor Panny Márie v Bíni**
– 1 euro

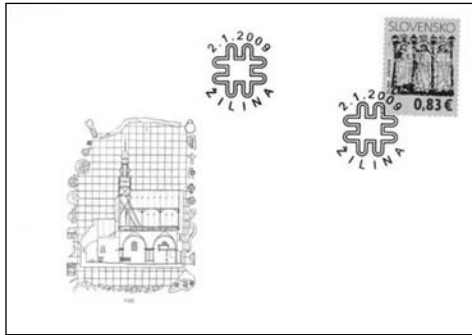

• **Kostol sv. Egídia v Ilji** – 66 centov

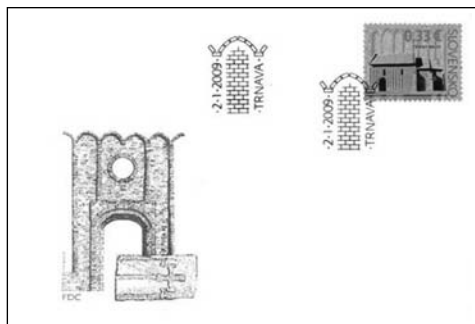

• **Kostol sv. Michala archanjela v Dražovciach**
– 2 eurá

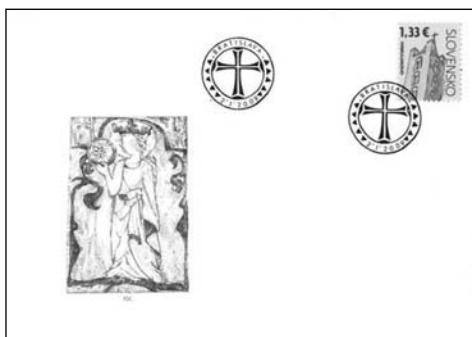
Druhú časť emisie tvoria tri **príležitostné** známky a **hárček**, ktorých nominálne hodnoty vychádzajú z potrieb poštovej prevádzky ako najčastejšie používané sadzby. Známkami boli vytlačené ofsetom v náklade po 1 mil. kusov na tlačových listoch s 50 známami, hárček bol vytlačený ocelotlačou z plochých dosiek v kombinácii s ofsetom v náklade 100 tis. kusov. FDC k jednotlivým známkam boli vydané po 3 200 ks.

• **Kostol sv. Štefana kráľa Žiliny-Závodí** – 83 centov

• **Kostol v Čiernom Brode** – 33 centov

• **Kostol sv. Kríža v Hamuliakove** – 1,33 eura

Obálky prvého dňa vydania k druhej časti emisie vyryli Lubomír Žalec (33 centov a 1,33 eura), Bohumil Šneider (66 centov) a Vierošlav Ondrejčka (83 centov).

(z podkladov SP spracoval -pem-)

Poštové tarify pre listové zásielky do zahraničia od 1. 1. 2009

Úplný prehľad tarifov za všetky služby, ktoré poskytuje Slovenská pošta, a. s., uvádza Poštový sadzovník na web stránke www.posta.sk, alebo možno doň nahliadnuť na každej pošte. Tam sa uvádza aj rozdelenie štátov sveta, podmienky a doba prepravy, rozmery zá-

sielok, známkové štáty sveta a pomoc každého druhu.

Pre listy 1. a 2. triedy do zahraničia sa poskytujú tieto služby: Doporučené, Poistenie, Doručenka, Do vlastných rúk, Dobierka a Odpovedná služba (ich využitie je závislé na krajine určenia).

Cenník základných služieb pre listy 1. triedy - medzinárodný styk

Hmotnosť do	Susedné štáty		Ostatné štáty Európy		Ostatné štáty sveta	
	v eurách	v Sk	v eurách	v Sk	v eurách	v Sk
20 g	0,66 €	20 Sk	0,76 €	23 Sk	0,83 €	25 Sk
50 g	0,80 €	24 Sk	1,00 €	30 Sk	1,33 €	40 Sk
100 g	1,49 €	45 Sk	2,16 €	65 Sk	2,32 €	70 Sk
250 g	2,66 €	80 Sk	3,32 €	100 Sk	4,15 €	125 Sk
500 g	3,82 €	115 Sk	4,98 €	150 Sk	7,63 €	230 Sk
1 000 g	6,97 €	210 Sk	7,97 €	240 Sk	14,61 €	440 Sk
2 000 g	11,95 €	360 Sk	13,28 €	400 Sk	27,22 €	820 Sk

Cenník základných služieb pre listy 2. triedy - medzinárodný styk

Hmotnosť do	Susedné štáty		Ostatné štáty Európy		Ostatné štáty sveta	
	v eurách	v Sk	v eurách	v Sk	v eurách	v Sk
20 g	0,60 €	18 Sk	0,70 €	21 Sk	0,73 €	22 Sk
50 g	0,73 €	22 Sk	0,93 €	28 Sk	1,13 €	34 Sk
100 g	1,33 €	40 Sk	1,99 €	60 Sk	2,16 €	65 Sk
250 g	2,16 €	65 Sk	2,82 €	85 Sk	3,65 €	110 Sk
500 g	2,99 €	90 Sk	4,32 €	130 Sk	6,80 €	205 Sk
1 000 g	5,81 €	175 Sk	6,97 €	210 Sk	12,95 €	390 Sk
2 000 g	9,46 €	285 Sk	11,29 €	340 Sk	25,06 €	755 Sk

Listy 2. triedy sú dopravované 2 ÷ 3 x dlhšie ako listy 1. triedy.

Pre **doporučené** zásielky je k uvedeným cenám listov 1. a 2. triedy stanovený príplatok: 1,26 € (38 Sk)

Aerogramy do všetkých štátov sveta = 0,83 € (25 Sk). Do aerogramu sa nič nekladá.

Pozornosť Slovenskej pošty zberateľom

Pri príležitosti otvorenia predaja prvej slovenskej poštovej euroznámky 1. januára 2009 v Bratislave v priestoroch predajne POFIS na Námestí slobody, Slovenská pošta, a. s., prekvapila filatelistov a ostatných

* 002323

záujemcov o avizovanú akciu. Kupujúcim k nákupu tlačového listu našej prvej euroznámky pribalila aj v zvlášťnej úprave prvý „eurohárček“, ktorého oficiálne vydanie bolo o deň neskôr.

Ide o hárček z emisie Kultúrne dedičstvo Slovenska s vyobrazeniami predrománskych a románskych pamiatok so známkou nominálnej hodnoty 1,33 eura venovanú kostolu sv. Kríža v Hamuliakove.

Pozornosť zberateľom tvoril číslovaný nehotový hárček rozmerov 81 x 118 mm s prečiarknutou nominálnou hodnotou, bez perforácie, avšak s originálnym lepom, vytlačený rovnakou tlačovou technikou ako oficiálne vydaný hárček.

Pri tejto príležitosti treba zároveň vysloviť podakovanie POFIS-u a Slovenskej pošte za zorganizovanie akcie k vydaniu prvej slovenskej euroznámky 1. januára 2009 v Bratislave. Aj vo veľmi stiesnených priestoroch predajne a vestibulu, v podmienkach prvého dňa prechodu na novú menu euro, jej zamestnanci poskytli všetky požadované úkony – predaj známok a ďalších produktov filatelistického záujmu, pečiatkovanie príležitostnou aj dennou poštovou pečiatkou, poštové služby vo forme prijímania listových zásielok a autogramiádu autorov prvej známky – Martina Činovského, FDC a príležitostnej pečiatky – Františka Horniaka.

Napriek veľkému záujmu filatelistov a ostatnej verejnosti (ktorí si museli v mrazivom počasí odstáť celkom slušný rad), vďaka obetavej práci všetkých zúčastnených pracovníčok a pracovníkov, celá akcia prebehla bez väčších problémov a k plnej spokojnosti zákazníkov.

Spomínaný hárček preto určite ostane hodnotnou a trvalou spomienkou na úspešnú akciu otvorenia predaja prvej slovenskej euroznámky.

(red.)

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK december 2008 - január 2009

dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba

- 16. 12. 2008 Starý Smokovec: **ANDREJ ŽARNOV 1903 - 1982** • Radmila Hanečková • čierna
- 20. 12. 2008 Starý Smokovec: **100 ROKOV TATRANSKEJ ŽELEZNICE A POZEMNEJ LANOVKY** • Zdeněk Baliga • čierna

- 1. 1. 2009 Spišská Nová Ves 1: **PRVÝ DEŇ S EUROM** • Marián Kellner • čierna
- 1. 1. 2009 Bratislava 1: **PAMÄTNÁ PRVÁ EUROVÁ ZNÁMKA** • František Horniak • čierna

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

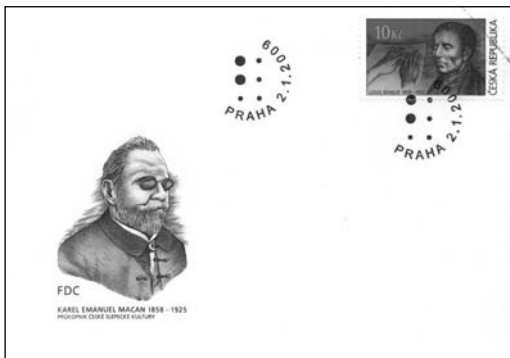
Česká republika

Česká pošta vydala 2. januára 2009 v emisnom rade **Osobnosti** dve známky venované k 200. výročiu ich narodenia: **Louis Braille** (1809 – 1852) a **Charles Robert Darwin** (1809 – 1882).

Louis Braille vynášiel systém písma pre nevidiacich, tzv. Braillovo písmo. Narodil sa vo Francúzsku, v mestečku Coupvray neďaleko Paríža. Vo veku troch rokov si v otcovej sedlárskej dielni poranil oko šidlom a dostal infekciu, ktorá sa preniesla i na druhé oko a spôsobila

oslepnutie. V desiatich rokoch dostal štipendium v Kráľovskom inštitúte pre nevidiacu mládež v Paríži. Deti sa tu učili čítať len rozoznávaním vystúpených písmen hmatom, nemohli však písať. Keď mal Braille trinásť, vynášiel systém vyrazených (vystupujúcich) bodov. Inšpi-

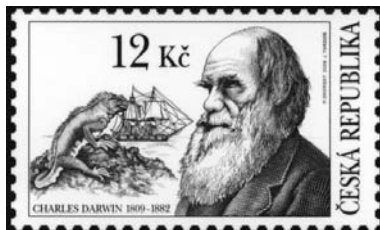

ráciou mu bol starý vojenský systém nočného písania vytvorený pre vojakov, aby mohli prijímať rozkazy i za tmy. Bol založený na dvanástich bodoch. Braille ich zdokonaľil a nakoniec použil len šesť bodov. V roku 1829 vydal svoju prvú knihu pre nevidiacich. V roku 1837 zdokonaľil písanie pridaním znakov na zápis matematických

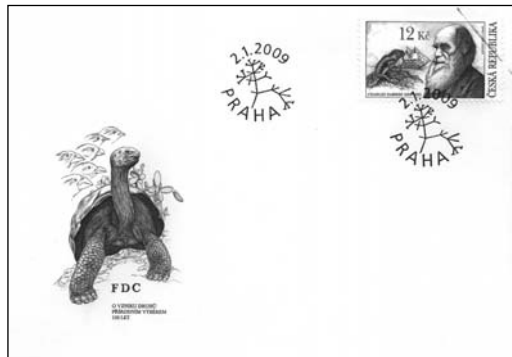
symbolov a hudby. Behem svojho života pôsobil v Kráľovskom inštitúte pre nevidiacu mládež ako profesor. Na známke je Braillov portrét a kresba rúk naznačujúcich čítanie Brailloвого písma.

Známka nominálnej hodnoty 10 Kč bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou trojfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 50 známkami v náklade 1 mil. kusov.

Charles Robert Darwin bol britský prírodovedec a zakladateľ evolučnej biológie. Zaoberal sa aj štúdiom geológie a paleontológie. Roku 1831 skončil štúdiá ang-

likánskej teológie na univerzite v Cambridge. V tom roku sa vydal na takmer päťročnú výskumnú cestu okolo sveta na lodi Beagle. Počas tejto plavby Darwin zhromaždil cenný prírodovedecký materiál a vypracoval svoju základnú koncepciu prirodzeného vzniku a vývoja druhov evolúciou, ktorej základom bol podľa jeho názoru prirodzený výber. V tomto smere mal najzásadnejší význam jeho pobyt na Galapágoch. Z jeho 18 vedeckých prác sú najdôležitejšie diela O vzniku druhov pri-

rodzeným výberom (1859), Premennivosť živočíchov a rastlín vplyvom domestikácie (1868) a Pôvod človeka a pohlavný výber (1871). Na známke je portrét Darwina, leguán morský, žijúci len na Galapágoch a plachetnica Beagle, na ktorej Darwin uskutočnil svoju výskumnú cestu.

Známka nominálnej hodnoty 12 Kč bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou štvorfarebnou hĺb-

kotlačou na tlačových listoch s 50 známkami v náklade 800 tis. kusov. Emisia má čísla 0585 – 586).

V emismom rade **Tradícia českej známkovej tvorby** Česká pošta vydala 20. januára 2009 známku nominálnej hodnoty 10 Kč pripomínajúcu Annu Podzemnú.

Anna Podzemná (1909 – 1996) študovala na Umeleckopriemyselnej škole v Prahe, na Akadémii výtvarných umení v Prahe (u prof. M. Švabinského) a na Académie Julien v Paríži. Namaľovala mnoho obrazov a štúdií ľudových typov z Valašska. Bola znamenitou portrétistkou a figuralistkou, čo dokázala i v mnohých návrhoch známok. Zmysel pre figurálnu kompozíciu uplatnila predovšetkým na známkach so športovou tematikou. Vytvorila viacznámkovú emisie

Československých spartakiád, stvárnila mnoho športových disciplín a je autorkou známok k niekoľkým olympijským hrám (najznámejšie sú k OH 1964 v Tokiu). Jej návrhy sú plné dynamiky a športovej elegancie.

Na známke pôvodnej nominálnej hodnoty 30 h je Dievčatko s koláčom z emisie 15. výročie oslobodenia Československa od A. Podzemnej, ktorá bola vydaná 5. 5. 1960 v rytine J. Švengsbira.

Známka bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou trojfarebnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 30 známkami a v tlačovej úprave pre známkové zošitky s ôsmimi známkami a štyrmi kupónmi v celkovom náklade 840 tisíc kusov a má kat. číslo 0587.

Rakúsko

Rakúska pošta vydala 24. januára 2009 hárček s dvoma známkami nominálnej hodnoty po 2,10 eura s vyobrazením práce Florentského zlatníka Bonvenuta Celliniho (1500 – 1571), s názvom **Saliera** (nádobka na soľ), ktorá je majetkom Umeleckohistorického múzea. Toto významné umelecké dielo sa v máji roku 2003 stalo predmetom krádeže a v januári 2006 sa našlo v lese v okrese Zwettl.

Hárček bol vyhotovený unikátnym výrobným postupom, keď najprv bol vytlačený ofsetom a potom bol

potlačný fóliou z 22 karátového zlata, čím sa sa dosiahla plastickosť obrazu a trojdimenzionálny zrakový vnem.

Hárček vyrobila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 400 tisíc kusov.

Poľsko

Poľská pošta vydala 19. decembra 2008 známku nominálnej hodnoty 20 zł. k **450. výročiu pošty** (1558 – 2008).

Na známke s hodvábnym povrchom je vyobrazený

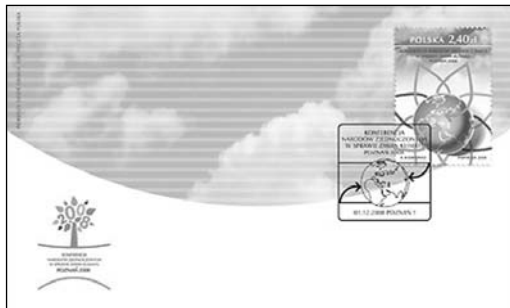
poštový posol na koni na pozadí renesančnej panorámy mesta Krakov z konca 16. storočia.

Známka rozmerov 85 x 52 mm bola vytlačená v hárčeku 105 x 75 mm v náklade 200 000 kusov.

Poľská pošta vydala 1. decembra 2008 známku pri príležitosti konferencie OSN o klimatických zmenách, ktorá sa konala od 1. 12. do 12. 12. 2008 v Poznani.

Konferenciu poriadalo poľské ministerstvo životného prostredia a zúčastnili sa na nej delegácie z vyše 190 krajín, ktoré sa zhodli na nevyhnutnosti ochrany životného prostredia najmä redukciami emisií CO₂ a ďalších škodlivých emisií do atmosféry,

čo si však bude vyžadovať aj zmeny niektorých výrobných technológií.

Známka má nominálnu hodnotu 2,40 zł a bola vytlačovaná rotačnou hĺbkotlačou na tlačových listoch s 50 známkami v náklade 400 000 kusov.

(spracoval -pem-)

Prvá slovenská pamätná dvojeurová minca

Národná banka Slovenska vydala 12. januára 2009 prvú pamätnú dvojeurovú mincu v náklade 2,5 mil. ks. Motívom „národnej strany“ je 10. výročie Hospodárskej a menovej únie.

Obraz tvorí jednoduchá kresba postavy, ktorá je prepojená so znakom €. Motív vyjadruje myšlienku jednotnej meny a sprostredkovane aj Hospodárskej a menovej únie (HMÚ) ako posledného kroku v dlhej histórii obchodnej a hospodárskej integrácie Európy.

Mincu vydáva každá krajina eurozóny. Okrem ústredného motívu je na minci názov krajiny a nápis „EMU 1999 – 2009“ v príslušnom jazyku.

Motív z užšieho výberu piatich návrhov vybrali občania Európskej únie prostredníctvom hlasovania online. Autorom návrhu je George Stamatopoulos, sochár z oddelenia razby mincí v gréckej centrálnej banke (Bank of Greece).

Náklad je v každej krajine iný, jednotlivé krajiny ich začali vydávať po prvom januári 2009.

Krajiny eurozóny zatiaľ spoločne vydali dve pamätné euromince. Prvú v marci 2007 pri príležitosti 50. výročia Rímskej zmluvy a druhú v januári 2009 pri príležitosti desiateho výročia eura s motívom pripomí-

najúcim 10. výročie Hospodárskej a menovej únie.

Krajiny eurozóny môžu spravidla vydať len jednu pamätnú mincu 2 € za rok. Vo výnimočných prípadoch môžu vydať jednu ďalšiu mincu, ak ide o spoločne vydávanú mincu pripomínajúcu udalosti celoeurópskeho významu.

Tieto mince majú spoločný motív na národnej strane, pričom jeho súčasťou je názov vydávajúcej krajiny a názov udalosti v príslušnom jazyku. Sú zákonným platidlom na celom území eurozóny. To znamená, že sa môžu používať v bežnom platobnom styku a musia akceptovať rovnako ako ostatné euromince.

Väčšina z týchto mincí pripomína výročia historických udalostí alebo upozorňuje na súčasné udalosti historického významu. Prvú pamätnú mincu 2 _ vydalo Grécko pri príležitosti olympijských hier v Aténach v roku 2004.

Navrhovanie a vydávanie mincí je v pôsobnosti jednotlivých krajín eurozóny. Úlohou Európskej centrálnej banky (ECB) v prípade pamätných i všetkých ostatných mincí je schvalovať objem mincí, ktorý môžu jednotlivé krajiny vydať.

(z informácií NBS spracoval -pem-)

MALÁ ŠKOLA FILOKARTIE (7)

Alex Urminský

4. Zbieranie pohľadníc v minulosti

Aby som neupadol do stereotypu, odbočím od poznávania delenia pohľadníc podľa viacerých kritérií a sústredím sa na samotné zbieranie pohľadníc, ktoré je poslaním filokartie. Môžem začať osvedčeným konštatovaním, že predmety alebo veci sa začnú zbierať vtedy, keď sa začnú vyrábať. Z teritoriálneho hľadiska prichádza aj k anomáliám. Napríklad v Československu sa telefónne karty začali zbierať skôr, ako sa začali používať! Ako to však bolo zo zbieraním pohľadníc?

Každá etapa či obdobie ľudskej spoločnosti má svoje osobitosti, ktoré ovplyvňujú ostatné sféry konania a myslenia. Pre názornosť použijem jednoduchú schému: Keď človek „sedel doma“, dokonale poznal svoje okolie, každý dom, ulicu, strom. Na dedinách aj skoro všetkých ľudí. Nič ho neprekvapilo, všetko bolo jasné, skoro nemenné, ba mohlo to pripadať aj fádne, obyčajné, každodenné, čo nestojí za to, aby sa to zdokumentovalo, zachovalo pre budúcnosť.

Takto to vníma vždy väčšina a iba pár vnímavejších jednotlivcov registruje zmeny a zamýšľa sa nad nimi. V tom období, teda keď väčšina sedela doma, boli pre nich zaujímavé správy, informácie a obrázky z cudzieho, pre nich neznámeho sveta. Z ďalekého aj blízkeho, z okresného alebo župného mesta, z Prešporku, Žiliny či Košíc, alebo

z Pešti, Viedne a Prahy. A čo tak z Ameriky, Kanady a Argentíny? A to sa týkalo aj pohľadníc. Odkladali sa hlavne tie z cudzích krajov a miest, s exotickou architektúrou, morské pobrežia lemované palmami, stáda slonov alebo černosí s prepichnutým nosom. Také pohľadnice sa „vystavovali“ za sklom „kredenca“ a opatrovali ako relikvia. „Čo tam po nejakých Topolčanoch alebo Bojnej, veď to tam pozná každý!“ Boli medzi nimi však aj výnimky. Tí odkladali pohľadnice ako nostalgickú spomienku na rodný kraj, detstvo, známych a udalosti. Usporiadané v albume alebo iba tak v nejakej škatuli ich nechávali deťom, deti svojim deťom. Niekedy aj so slovným doprovodom, čo s pohľadnicami súvisel. „Naše“ pohľadnice sa ale zachovali aj inde, v cudzom svete, kam boli pôvodne posielané, aby splnili poslanie krátkej textovej a obrazovej správy.

Hrad Stará Lubovňa: Poslední majitelia hradu Zamojskovi (1883 – 1944), zanechali na hrade zbierkové predmety, väčšiu, bližšie nešpecifikovanú zbierku pohľadníc a iné národopisné predmety.

Na príklade pohľadníc Piešťan možno dokumentovať, že najviac zachovaných, poštou poslaných pohľadníc z obdobia Uhorska, je z územia dnešnej Českej republiky, Rakúska, Maďarska a Nemecka. Najmenej ich je z územia Slovenskej republiky. Každý zberateľ sa

P. Sochárň: Slovenské kroje – Na Gombáši v Liptove

P. Sochán: Slovenské kroje – Mládenci v Helpe

vo svojej zbierke môže presvedčiť o tom, kam boli pôvodne jeho pohľadnice zasielané.

Na Slovensku (na rozdiel napr. v Čechách a Morave) okrem pár zaniatých jednotlivcov z radov šľachty (začiatkom 20. storočia mala knižnica Aponiovcov okolo 60 tisíc pohľadníc, ďalšie boli v kaštieloch Beladice a Mojmírovce a na hrade Stará Lubovňa), dedinskej a mestskej inteligencie, veľa skutočných zberateľov nebolo. A ešte zopár takých pre ktorých mohli byť inšpiráciou pre vlastnú tvorbu či profesiu.

To sú dôvody, prečo sa na Slovensku zachovalo tak málo klasických pohľadníc. A aj z toho mála je veľa poškodených zubom času a spôsobom adjustácie. Originálne albumy na pohľadnice sa na našom území používali pomerne zriedkavo, ale práve v nich sa zachovalo najviac nepoškodených pohľadníc. Vela škody spôsobilo aj odlepovanie známok z pohľadníc „za každú cenu“.

V medzivojnovom a povojnovom období bola móda (alebo z núdze cnosť?) „vyrábať“ z pohľadníc záložky do knižiek. Najvhodnejšie na to boli okienkové pohľadnice. Robili sa škatuľky vo forme srdiečok na drobnú kozmetiku a tiež veľké šesťhranné košíky na šicie potreby a podobné ručné práce. Takto „využi-

vať“ pohľadnice sa dievčatá učili v škole na hodinách ručných prác. Na taký košík sa spotrebovalo skoro 30 pohľadníc. Keď sa poškodil, obdral, urobil sa nový. Aj to bola forma, alebo skôr dôvod na zbieranie pohľadníc. Na to sa ale požívali častejšie žánrové pohľadnice a nie také „vzácnosti“ ako mrakodrapy, prímorské oblasti, pohľadnice zo Zámoria a Orientu. Tie putovali za sklo alebo do škatule. Miestopis vlastného mesta, regiónu bol na Slovensku iba v začiatkoch. Skôr sa vyskytovali sakrálné témy, zátišia a herci, herečky.

Aby som však bol spravodlivý voči tým, ktorí pohľadnice naozaj zbierali, spomeniem fotografa, vydavateľa a zberateľa Pavla Socháňa a Maticu slovenskú. Matica slovenská sa už dlhodobo a cielavedome venuje zbieraniu pohľadníc týkajúcich sa Slovenska a Slovákov. Odkúpila niekoľko zbierok a spolupracovala s viacerými fotografmi a vydavateľmi pohľadníc (Sochán, Plicka). Delimitáciou Slovenskej národnej knižnice spod správy MS prešli zbierkové fondy pod SNK. V súčasnosti predstavujú viac ako 150 tisíc spracovaných pohľadníc a nešpecifikovaný počet nespracovaných. Najhodnotnejšou časťou zbierky sú slovacikálne geografické pohľadnice (takto je fond nazvaný). V študovni knižnice sú sprístupnené Súpisy slovenských geografických pohľadníc v 32 zväzkoch. Zbierkový fond sa systematicky dopĺňa povinným výťahom (bohužiaľ mnohí súčasní vydavatelia to nerešpektujú, lebo o tom ani nevedia), kúpou, výmenou a darom a samozrejme z nespracovaných rezervných fondov. Podľa informácií zo SNK v ich zbierke ja najstaršia pohľadnica z roku 1890 (Budatín) a ďalšia z roku 1891 (kúpele Stará Lubovňa).

Pavol Sochán (1862 – 1941) je označovaný za prvého slovenského zberateľa pohľadníc a jeho zbierka

Karol Plicka: Motív z Moštišť – Púchovská dolina (Národopisný odbor MS)

pozostávajúca z 50 tisíc pohľadníc sa v celku nezachovala. Menšie súbory predstavujúce niekoľko stoviek pohľadníc spravuje MS a Slovenské národné múzeum

SNM. Jeho osobnosť a tvorba si zaslúžia samostatnú časť.

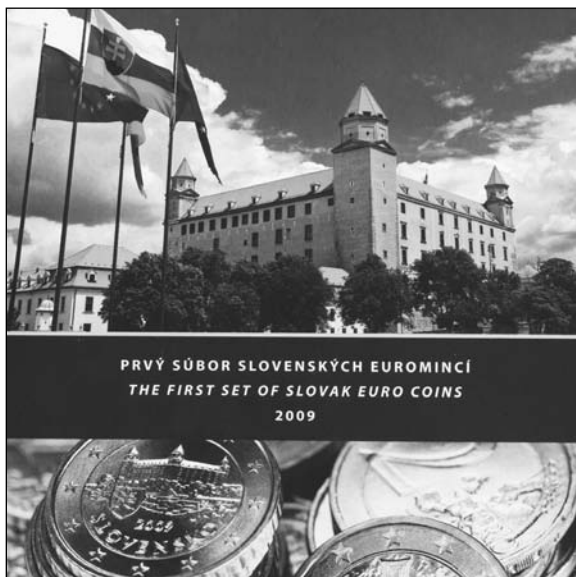
O organizovanom zbieraní pohľadníc na Slovensku sa pravdepodobne nedá hovoriť, resp. zatiaľ nie sú o tom žiadne relevantné doklady. Odlišne to bolo v susedných krajinách. Pramene uvádzajú, že 10. mája 1894 bol v Hamburgu založený Sammlerverein für illustrierte Postkarten. Postupne vznikali kluby vo Weimare a v Lipsku. Následne sa objavujú aj filokartistické časopisy v Nemecku a v r. 1899 vo Francúzsku. Zaujímavé je, že v Uhorsku (v Budapešti) vychádzali na prelome 19. a 20. storočia tiež časopisy pre zberateľov pohľadníc, jeden z nich s názvom A képes Levelezőlap (Obrázko-

vá pohľadnica). Je pravdepodobné, že sa dostal aj k záujemcom o pohľadnice z územia Slovenska (Bratislava, Košice a p.) V Čechách vyšlo prvé číslo Sběratelstevního dopisnic 25. augusta 1899 a znamená to začiatok organizovaného zbierania pohľadníc. Dokladom toho sú výstavy pohľadníc, ktorých v roku 1899 uskutočnili v Česku šesť a český zberateľia sa prezentovali aj na Všeslovenskej výstave pohľadníc, ktorá bola v tom roku v poľskom Krakove. O výstave pohľadníc a o organizovanom zberateľstve na Slovensku v tomto čase, ale ani v prvých desaťročiach 20. storočia, nemá autor MŠF informácie.

NOVÉ MINCE

Mincovňa Kremnica dala 12. januára 2009 do predaja prvý súbor slovenských euromincí. Obsahuje zostavu ôsmich slovenských euromincí a strieborný žetón (Ag 925/1000). Na lícnej strane žetónu dominuje budova NBS, Mincovne Kremnica a štátny znak SR. Na rubovej strane je po obvode dátum 1. 1. 2009 a nápis EURO NAŠA MENA. V strede v šrafovani je skratka bývalej meny Sk na pozadí znaku meny euro. Na obale je na prednej strane Bratislavský hrad, na zadnej pohľad na Kriváň.

Náklad: 188 000 súborov.

Košický hářček – rozlíšenie hářčekových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (XI)

Jaroslav Čtvrtečka

V. Náhodné chyby – opisy a vyobrazenia (2)

2. Náhodné chyby spôsobené vplyvom statickej elektriny

Ak nakladacie zariadenie v dôsledku tohto javu naloží dva hářky naraz, výsledkom je tlač konkrétnej farby len na horný hářok, dolný hářok ostane nepotlačený touto farbou; obsluha stroja túto chybu počas prevádzky nemôže bežným spôsobom zistiť; minimálny výskyt.

- P bez jednej farby (nezachytené kontrolou)

HP 4 (9) - .2. - chýbajúca sivozelená farba

3. Náhodné chyby spôsobené nepresnou činnosťou nakladacieho zariadenia

Nakladacie zariadenie tlačový hářok ťahá dopredu a vymedzuje do oboch strán. Tým sa zabezpečí rovnomerný posun všetkých tlačových hářkov tlačiarenským strojom. Tlačový hářok sa nakladá do stroja na šírku, v našom prípade je prednou stranou tlačového hářku ľavý stĺpec HP a ľavou stranou dolný rad HP. Výsledkom nerovnomerného pohybu, teda nedotiahnutie hářku v jednom či druhom smere, je posun tlače na všetkých HP tlačového hářku do strán alebo v smere pohybu. Nedotiahnutie hářku je viditeľné napr. pri posu-

ne hářku s preložkou papiera. Známe sú posuny tlače do 10 mm všetkých farieb (každéj osobitne).

Posun Č 1 vľavo o 7,5 mm, dolu o 2 mm

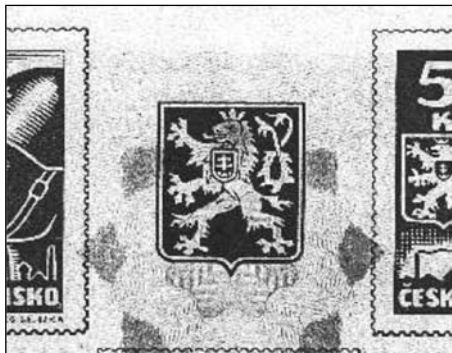
Posun M 2 dolu o 2,5 mm

Posun SZ 2 dolu o 3,5 mm

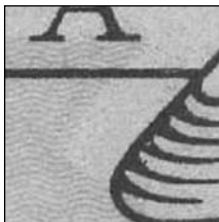

Posun podtlačovej olivovej dolu o 8 mm

HP 3 (1) - 222Oliv - posun podtlače vľavo 2 mm, hore 1,8 mm (posun vľavo hore 2,7 mm)

- stranový či výškový obsah farby spôsobený nedostatočným očistením časti gumového prenosového valca pri súčasnom posune tlačového hárku.

HP 12 (15) – M 2 - stranový obsah

HP 7 (11) – Č 2a - výškový obsah

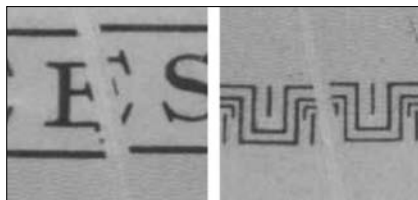

HP 2 (8) – M 1 - stranový obsah

4. Náhodné chyby spôsobené nepresným naložením tlačového hárku

Ak tlačový hárok nemá pri prechode medzi tlakovým

valcom a valcom s prenosovou ofsetovou gumou dostatok miesta – zvrásni sa, prípadne preloží. Ak je preloženie pravidelné a väčšie, nazýva sa zložkou. V miestach preloženia sa tlač konkrétneho farbou neuskutoční. Veľkosť chyby bezprostredne ovplyvňuje veľkosť tlačového hárku i kvalita použitého papiera a predovšetkým nepresnosť naloženia tlačového hárku. Chyba sa prejaví pri tlači konkrétnej farby, pri tlači ďalšej farby už zvrásnenie nemusí nastat, alebo môže mať menší rozsah.

Preloženie papiera 1, 2 - pri tlači modrej farby

5. Náhodné chyby spôsobené nesprávnou činnosťou vodových či farebníkových valcov a použitím farby nesprávnej hustoty (výskyt predovšetkým v počiatkovej a záverečnej fáze tlače)

- výrazná i menej výrazná sýtosť podtlačovej olivovej, sivozelenej, modrej a červenej farby použitím väčšieho či menšieho množstva farby, výskyt na všetkých 15 HP tlačového hárku
- čiarové prvky kresby zaliate farbou, výskyt v určitej modifikácii na všetkých 15 HP tlačového hárku

↓ **HP 1 (14) – Č 2** – zliata farba na zn. 2K

HP 4 (9) – M 2c ↑ zliata farba na zn. 6K

HP 13 (7) – SZ 2 – zliata farba na zn. 2K →

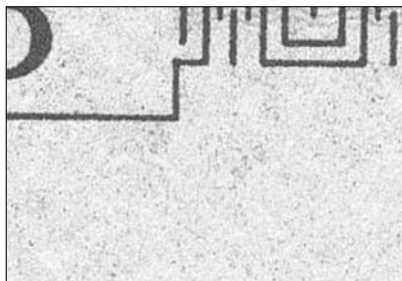

- rozpitá kresba nápisu – použitá farba nesprávnej hustoty

HP 12 (15) – Č 1a,b - poškodenie písma nápisov

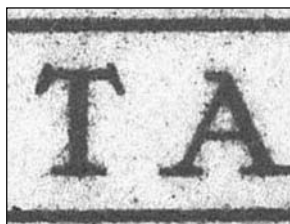
- tzv. „šumrovanie“ - existencia výskytu chyby okolo kresby a na okrajoch tlačového hárku

HP 14 (13) - Č 1 – body na celom HP, najvýraznejšie na dolnom okraji HP

HP 9 (10) - M 1 – body pod pravým dolným rohom veľkého znaku

HP 1 (14) - M 2c – body v hornej časti HP v stuhe

HP 11 (3) - SZu – body predovšetkým v slovenskom znaku a v rámečku veľkého znaku

HP 2 (8) - SZ 2 – body v zvislom pruhu od horného okraja HP

HP 1 (14) - M 2d – body až škvrny v hornej časti pravých meandrov a vpravo od meandrov

HP 4 (9) - M 2a – body na ľavých meandroch okolo kresby (pravé meandre bez bodov)

BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI

6. ZBERATEĽSKÝ VELTRH
6th COLLECTORS FAIR

5. - 6. 6. 2009

Už po šiestykrát sa v priestoroch Incheba Expo uskutoční medzinárodný zberateľský veľtrh Bratislavské Zberateľské Dni. Dá sa však povedať, že bude tu aj niečo prvé – nové. Prvýkrát sa veľtrh Bratislavské Zberateľské Dni 2009 predstaví verejnosti ako európsky veľtrh – po prvýkrát budú môcť vystavovatelia a aj zberatelia používať ako platidlo EURO, čím odpadne zahraničným návštevníkom povinnosť meniť si na Slovensku ich menu na slovenské koruny.

Veríme, že aj toto bude istý bonus pre vás – našich partnerov a vystavovateľov.

Predchádzajúci ročník bol najúspešnejší v histórii zberateľských dní v Inchebe. Zúčastnilo sa ho 163 vystavovateľov zo 16 krajín sveta a prišlo si ho pozrieť 2 843 návštevníkov.

Vážení zberatelia, veríme, že aj tento ročník, ktorý sa bude konať **5. – 6. júna 2009**, sa aj vašou pomocou bude môcť pochváliť ďalším NAJ a že budeme spolu každoročne rásť...

V nasledujúcich číslach prinesieme ďalšie aktuálne informácie

(MK)

SLOVENSKÁ NUMIZMATICKÁ SPOLOČNOSŤ
pobočka **KOŠICE** usporiada

CELOSLOVENSKÚ BURZU ZBERATEĽOV

všetkých zberateľských záujmov

nedeľa 22. 2. 2009

**Kultúrno-spoločenské centrum
Jedlíkova 7, Luník VIII, od 7,00 hod. do 12,00 hod.**

Rezervácia stola na tel.č. 055 / 678 7054
(od 20.00 do 21.00 hod.)

Úspech katalógu SLOVENSKO 1939 – 1945 v Amerike

Špecializovaný katalóg známok a celín Slovensko 1939 – 1945 autora **Ondreja Földesa** sa dostal na súťažnú filatelistickú výstavu až do Ameriky, konkrétne do Chicaga. Tam sa v dňoch 21. až 23. novembra 2008 v Sheraton Chicago Northwest uskutočnila tradičná filatelistická výstava CHICAGOPEX 2008, ktorú organizuje Chicago Philatelic Society

a na ktorú dostal tento katalóg, resp. jeho vydavateľ **Michal Zika** pozvanie.

Pozvanie príjemne potešilo, ale ešte viac výsledné hodnotenie, ktoré katalógu v konkurencii poväčšine amerických poštovohistorických publikácií a odborných štúdií

prísúdilo veľmi pekných 85 bodov a zlatú medailu (výstava nebola hodnotená podľa tradičných FIP hodnotiacich pravidiel – zlatá medaila sa pohybovala v rozpätí 85 – 100 bodov).

Podrobnejšie informácie o Chicago Philately Society a výstave CHICAGOPEX 2008 nájdete na internetovej stránke www.chicagopex.com a ďalšie informácie o hodnotení katalógu sú na filatelistickom portáli www.postoveznamky.sk (VJ + red.)

Oznam Spoločnosti olympijskej a športovej filatelie

Vedenie Spoločnosti olympijskej a športovej filatelie sa po dohode s vydavateľom časopisu Zberateľ rozhodlo z technických a ekonomických dôvodov nepokračovať v uverejňovaní svojho spravodajcu vo forme prílohy v každom párnom čísle časopisu Zberateľ. Všetky aktuálne informácie budú uverejňované na internetovej stránke www.slovolympfila.sk a členom spoločnosti rozosielené emailom alebo klasickou poštou.

Vedenie Spoločnosti olympijskej a športovej filatelie ďakuje za pochopenie.

TK Gibraltár – 1. časť

V minulosti som sa viackrát venoval predstavovaniu TK rôznych krajín. Po dlhšej dobe (naposledy v MOT 80) by som rád predstavil pre nás geograficky nie tak veľmi vzdialený, vojensky, politicky, ale aj historicky dôležitý bod Európy – Gibraltár s jeho TK. Úmyselne nepíšem o krajine alebo štáte, pretože Gibraltár nie je klasickým subjektom medzinárodného práva. Dodnes je jedným zo zámorských území Spojeného kráľovstva (alebo kedysi používaný názov bol anglická samosprávna kolónia) a tento fakt na jej „živote“ tam skutočne vidieť na každom kroku – paradoxne azda s jednou zaujímavou výnimkou, nejazdí sa tam vlakom ako vo Veľkej Británii, ale „po našom“ - vpravo. Prítom od roku 1713, keď bola uzavretá Utrechtská dohoda, ktorá okrem iného potvrdila definitívne pripadnutie Gibraltáru Angličanom, neubehlo ešte ani 300 rokov, čo z hľadiska histórie nie je príliš dlhé obdobie.

Územie Gibraltáru alebo „Skala“ (The Rock) ako sa často tiež nazýva, je veľmi malé – má len asi 6,5 km², ale svojou strategickou polohou – je to „brána“ alebo „kľúč“ k vstupu do Stredozemného mora z Atlantického oceána, je nesmierne cenné. Preto niet divu, že má bohatú históriu, veľké vojny „o kúsok malej skaly“ viedli v priebehu mnohých stáročí mnohé krajiny.

Dnes už je predsa len trochu iná doba, v prípade Gibraltáru sa v priebehu najmä minulého storočia viedli pre zmenu „diplomatické vojny“. Španieli, na území ktorého sa Gibraltár nachádza, sa nevedia stále zmierniť s tým, že im nepatrí a nepomohlo im ani to, že od roku 1969 až do roku 1986 uzatvorili hranicu. Nie je to tak dávno – naposledy v roku 2002, keď z asi 30 000 obyvateľov Gibraltáru až okolo 98 % z nich dalo v rámci opakovaného referenda jasne najavo (predtým v roku 1967), že si neželajú nič iné, len zostať pod správou Veľkej Británie a nechcú spadať ani patriť pod španielsku správu. Dnes už je hranica medzi španielskym mestom La Línia a Gibraltárom pokojná. Nie je problém ju prejsť aj na slovenský občiansky preukaz (mám s tým osobnú skúsenosť z jesene 2006).

A potom vás už ako turistu čaká rad pripravených malých mikrobusev-taxíkov s výkladom vodiča-sprievodcu, ktorý počas 1,5 hodiny za 25 eur na osobu vás

povozí nielen po všetkých hlavných pamiatkach celého Gibraltáru, „vyštvérajú sa“ sa s vami po úzkych a strmých cestách na rôzne miesta skaly, kde iné autá majú zákaz vjazdu a kde treba zákruty „zvládnuť“ na niekoľkokrát, na prehliadku jaskyne s plateným vstupom, do miest, kde sú sprístupnené pre verejnosť za primeraný poplatok v líbrách časti tunelov (slúžiacich v minulosti okrem iného na obranu Gibraltáru v čase rôznych vojen), ale aj na miesta, kde sa budete pohybovať medzi jedinými voľne žijúcimi opicami v Európe, ktoré sú známe pod menom makak (dĺžku tela má asi 70 cm, hmotnosť 5 až 10 kg), čiže sú veľké asi ako náš stredne veľký pes). Dnes sú opice nielen chránené (žije ich tam asi 250), ale aj veľmi turistami rozmazané a až drzé. Ale pre

domácich je povera okolo opíc veľmi dôležitá – údajne pokiaľ bude v Gibraltáre čo len jedna opica makak, dotiaľ bude Gibraltár patriť pod Veľkú Britániu...

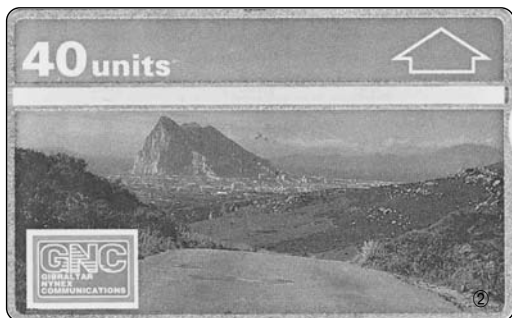
Je len samozrejme, že všetky tieto dominanty a známe miesta Gibraltáru sa objavovali ako základný motív na TK Gibraltáru. Okrem vlastnej vlajky, erbu, ale aj vlastného rádia a televízie, novin alebo vlastnej väznice, či botanickej záhrady, má Gibraltár aj vlastné TK. A tieto by som po predchádzajúcom úvode chcel predstaviť.

Dost dlho som sa „bránil“ začať zbierať TK Gibraltáru. Až osobná návšteva ma osobne „zlomila“ a prvých asi 20 použitých TK som si spoločne s priateľom Palom a našimi manželkami zakúpil v predajni so zmiešaným tovarom..., kde sme ich u jeho majiteľa objavili. Odtedy som výrazne s nimi pokročil, ale stále ich nemám ešte všetky vyzbierané. TK Gibraltáru sa dajú rozdeliť do dvoch základných skupín. Prvou z nich boli TK z rokov 1989 až 1997, kedy sa používali optické TK systému Landys & Gyr. Ak zohľadníme len motív na karte bez ohľadu na počet jednotiek a systém označovania (kódom), tak z tohto systému bolo celkom vydaných 60 TK. Ak však zohľadníme, že z jedného motívu na TK bola vydaná napr. TK s počtom jednotiek 5 a druhá s počtom jednotiek napr. 25, 40, 100 alebo 200 (maximum), tak ich je spolu 69. Druhou skupinou boli

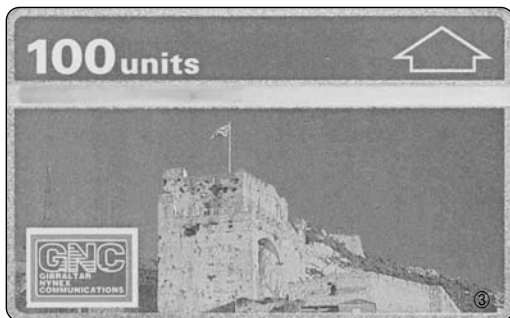
TK z rokov 1998 až 2004, kedy bola vydaná posledná TK Gibraltáru. Tieto TK boli vydávané už s čipom. Použíte boli varianty čipu GEM 6b (s červenými kontaktmi) od francúzskej firmy Gemplus a tiež nám dobre známe čipy od bývalej nemeckej firmy ODS, konkrétne ide o čipy, ktoré sa označujú ako ODS 33d. Celkom bolo vydaných 47 TK (bez ohľadu na druh čipu). Všetky TK Gibraltáru vydala spoločnosť Gibtelecom (pôvodne to bola spoločnosť GNC alebo Gibraltar Nynex Communications).

Vôbec prvou TK Gibraltáru je od firmy Landys & Gyr z roku 1989, ktorá sa začala na Gibraltáre používať od 1. 1. 1990 (tu si môžeme všimnúť, že Gibraltár predbehol v používaní telefónnych kariet vtedajšie Československo minimálne o 16 mesiacov...). Táto karta má ešte klasický anglický dizajn, bola vydaná v žltej farbe so strieborným textom v náklade 9 600 kusov, s kódom 909A, evidujeme ju pod katalógovým číslom GIB-01 a mala 40 units (jednotiek) – obr. 1.

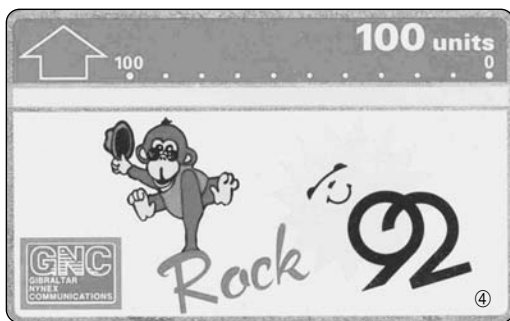
Nasledovala v poradí druhá TK, ktorá už zobrazovala prvý pohľad na gibraltársku skalu. Karta má názov El Higueon, bola vydaná 1. 1. 1991 v náklade 5 000 kusov, s kódom 101K, evidujeme ju pod katalógovým číslom GIB-02 a s počtom 40 jednotiek (obr. 2), ale aj s počtom jednotiek 100 s kódom 101K; evidujeme ju pod katalógovým číslom GIB-03 a nákladom ďalších 5 000 kusov a s kódom 203K v náklade len 550 kusov. Prvou historickou pamiatkou zobrazenou na TK Gibraltáru bola TK s názvom „Maurský hrad“ – čo je jedna z významných pamätihodností Gibraltáru, ktorú im tam zanechali Maurovia, ovládajúci Gibraltár viac ako 700 rokov (od 7. do 15. storočia n. l.). Karta bola vydaná tiež 1. 1. 1991 v náklade 5 000 kusov, s kódom 101K, evidujeme ju pod katalógovým číslom GIB-04 a s počtom 40 jednotiek, ale aj s počtom jednotiek 100 s kódom 101K (obr. 3), katalógovým číslom GIB-05 a nákladom

ďalších 5000 kusov a s kódom 203K v náklade len 250 kusov. V rovnakom období nasledovalo vydanie niekoľkých TK, na ktorých bola gibraltárska skala vyobrazená z rôznych strán od mora – pohľad na skalu zo severu,

z juhu a pod. V roku 1992, konkrétne 1. 1. 1992 bola vydaná prvá darčeková karta Gibraltáru pod názvom Rock '92 alebo Skala '92 v anglickom názve a so symbolom opice bola vydaná v náklade 20 000 kusov, s kódom 204A a v náklade 10 000 kusov s kódom 205A, evidujeme ich spoločne pod katalógovým číslom GIB-15 a s počtom 100 jednotiek (obr. 4), ale aj s počtom jed-

notiek 5 s kódom 204A, katalógovým číslom GIB-14 a s nákladom ďalších 5 000 kusov.

Rok 1992 bol aj rokom 500. výročia objavenia Ameriky moreplavcom Krištofom Kolumbom v roku 1492. Pri tejto príležitosti vydala spoločnosť GNC kartu v dvoch variantoch. Najprv ako „Zberateľské vydanie-Collector's Edition“ s počtom jednotiek 5 a druhýkrát ako štandardné vydanie s počtom jednotiek 100. Zberateľské vydanie má na rozdiel od štandardného vydania hornú časť karty v červenej farbe a s nápisom Collector's Edition, pričom štandardné vydanie má hornú časť karty v modrej farbe a bez nápisu. Obe dve varianty boli vydané 1. 1. 1992, zberateľská karta má kód 207A, evidujeme ju pod katalógovým číslom GIB-16 a náklad 5 000 kusov a štandardná karta má tiež kód 207A, evidujeme ju pod katalógovým číslom GIB-17 a má náklad 50 000 kusov. (Pokračovanie v ďalšej časti MOT).

spracoval mj

Československé kolky vzor 1919

V nariadení Ministerstva financií ČSR z 2. 12. 1918 o platení kolkovného sa oznamuje postupné vydanie československých kolkových známok. Kolky mali mať 19 rozličných hodnôt, a to desať halierových 1 h, 2 h, 4 h, 10 h, 20 h, 30 h, 40 h, 50 h, 60 h a 80 h a deväť korunových – 1 K, 2 K, 3 K, 4 K, 5 K, 6 K, 8 K, 10 K a 20 K. Rozmery kolkov sú 27 mm na šírku a 36 mm na výšku.

Obraz kolku je rozdelený do dvoch častí hornej a dolnej. V strede hornej časti je elipsa, v ktorej je údaj hodnoty kolku. Okolo elipsy je v rámečku nápis ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA. Nad elipsou je v stuhe nápis KOLEK a pod elipsou v opačne otočenej stuhe korunových kolkov údaje KORUNA alebo KORUNY, KORUN alebo HALEŘE, HALEŘU halierových hodnôt. Nad hornou stuhou je nápis Č. R. (Československá republika). Pod dolnou stuhou je v strede obraz českého leva a po jeho stranách

Potrvenka – Poistenka na 100 Kč ako plat obecného pokladníka obce Moravské Lieskové za III. Štvrťrok 1924. Vyplatená suma bola spoplatnená kolkovým poplatkom vo výške 1 Kč, ktorý bol uhradený štvorblokem 20 halierových kolkov a jedným samostatným 20 halierovým kolkom. Všetky kolky sú I. typu, znehodnoteného rukopisným údajom v spodnej rade štvorbloku a prečiamnutím červenou ceruzkou.

údaj letopočtu vydania rozdelený do dvoch zvislých číselných údajov tak, že polovica letopočtu je na ľavej strane a polovica na pravej strane.

Obraz kolku dopĺňa ornamentálna výzdoba. Ako ochranný prvok je použitá podtlač, ktorá je na kuru-

žiadost na usporiadanie tanečnej zábavy na 18. mája 1929 v Spišskom Podhradí. Kolkový poplatok vo výške 8 Kč bol uhradený kombináciou kolkov 1 Kč + 3 Kč + 4 Kč. Kolky nalepené na žiadosti boli znehodnoteného rámečkovou pečiatkou notárskeho úradu Spišské Podhradie v čiernej farbe.

B

Poistenka

na 250 kor. hal., slovom *dvadstipäťdesať* kor.
 hal., ktorý obnos som titulom *cený nápojov dodaných ohnashičstom*

ohnashičstom

z pokladne obce *Spišské Podhradie* skutočne prijal.
Spišské Podhradie dňa -ho *30/XI* 1925.

250 Kč.

VI. 9. F. Braun, Levoča.

vytlačené červenou farbou a kolky halierových hodnôt modrou farbou. Kolky vzoru 1919 mali byť uvádzané do obehu postupne od začiatku januára 1919. Kolok hodnoty 1 halier napriek oznámeniu o vydaní nebol v praxi použitý, pretože ešte pred jeho vydaním došlo k zmene sadzieb kolkovného. Kolky platili v podstate počas I. ČSR, a to od januára 1919 do 30. septembra 1938. Majú zúbkovanie 11 1/2 a 14.

Typy kolkov

Vzhľadom na rozdiel v detailoch kresieb možno i voľným okom rozlíšiť tri typy kolkov hodnoty 20 halierov a dva typy hodnoty 8 K. Ide o kolky so zúbkovaním 14.

Hodnota 20 halierov

I. typ - Dolná časť číslice „2“

(nožičku) tvorí súvislá dvojité čiara.

II. typ - Dolná časť číslice „2“ (nožička) má dvojitú čiaru len v hornej časti.

III. typ - Dolná časť číslice „2“ (nožička) má dvojitú čiaru len v dolnej časti.

Úhrada kolkových poplatkov vo výške 3 Kč na Poistenke za príjem 250 Kč za „ceny nápojov dodaných ohnashičstom“ z 30. novembra 1925. Kolkovné vo výške 3 Kč bolo uhradené kombináciou kolkov 1 x Kč a 2x 50 halierov. Kolky sú znehodnotené v spodnej časti okrúhlou pečiatkou s textom: „Spišské Podhradie mesto pokladničný úrad“ vo fialovej farbe a v hornej časti riadkovou dátumovou pečiatkou obdobnej farby.

nových hodnotách modrá a na halierových červená. Táto podtlač mala zabrániť opätovné použitie kolkov po ich odlepení z dokladov, na ktorých by bol nalepený kolok nedostatočne znehodnotený. Podtlač po odlepení kolku ostávala spravidla celá na papieri dokladu. Podľa pôvodného oznámenia mala mať podtlač text Československá republika. Toto oznámenie bolo podľa nariadenia Ministerstva financií ČSR č. 27 zo 16. januára 1919 zmenené tak, že na korunových kolkoch je v podtlači sivo-modré čiarkovanie.

Kolky korunových hodnôt boli

Žiadosť o povolenie variety predstavení z 19. septembra 1933 je spoplatnená kolkovým poplatkom vo výške 8 Kč. Tento je uhradený kolkovou známkou 8 Kč I. typu. Kolok je znehodnotený rámečkovou pečiatkou Notárskeho úradu Spišské Podhradie vo fialovej farbe.

NOTÁRSKY ÚRAD

Spišské Podhradie

Ctená

Mestská rada

v Spišskom Podhradí

Podpísaný František Vavra príslušný do Mlažov okres Klatovy úctive prosím o láskave povolenie na požiadanie variety predstavení v Spišskom Podhradí na dobu 10 dní.

Okresný úrad v Levoči dňa 19 sept. 1933 povolenie udelil.

Spišské Podhradie, dňa 19. septembra 1933

s dokonalou úctou :

František Vavra

Hodnota 8 K

I. typ - Vnútorne plochy číslice „8“ sú prázdne (bez šrafovania).

II. typ - Vnútorne plochy číslice „8“ sú vodorovne šrafované.

Doplňacie nominálne hodnoty kolkov

Z dôvodu potreby vyšších nominálnych hodnôt kolkov boli 10. júla 1920 vydané kolkky s hodnotami 30 Kč, 40 Kč a 50 Kč v tvare a úprave, ktorá bola určená pre korunové kolkky vydané v roku 1919. Tieto hodnoty kolkov mohli byť používané do 30. septembra 1939.

Doplňacie hodnoty kolkov na železničné nákladné listy

Pri zvýšení kolkových poplatkov za železničné nákladné listy v roku 1925 na 50 halierov a 3 koruny sa zároveň rozhodlo pôvodné tlačivá železničných nákladných listov s vytlačenými kolkami 30 halierov a 120 halierov doplniť na nové hodnoty. Na tento účel boli v apríli 1925 vydané doplňacie hodnoty kolkov hodnôt 20 a 180 halierov. Doplniace hodnoty kolkov mali rovnaké rozmery a kresbu ako kolkky vydania 1920. Boli však vytlačené na bielom papieri bez podtlače. Hodnota 20 halierov má farbu svetlozelenú a hodnota 180 halierov červenú. Hodnota 120 halierov má zmenený i údaj leto-počtu, a to na 1925. Doplniace kolkky nalepené na železničných nákladných listoch bolo možné použiť od apríla 1925 do 31. marca 1929.

Skúšobné tlače

Skúšobné tlače kolkov vydania 1919 v hodnote 1 Koruna, ktoré boli vytlačené červenou farbou na bielom alebo nažltlom silnejšom papieri bez podtlače a bez zúbkovania, boli po uhlopriečnom rozdelení na polovice, použité na okolkovanie rakúskych cenných papierov – vojnovej pôžičky z rokov 1914 – 1918.

Dotlač skúšobnej tlače bola po pretlačení hodnoty čiernou alebo modrou číslicou 6 použitá v období od decembra 1918 do januára 1920 ako uzatváracia známka na náhrady tabaku.

Použitie kolkov

Bežné vydania kolkov sa dajú doložiť na veľkom množstve rozličných listín, ako sú rodné, sobášne, krstné a úmrtné listy, na vysvedčeniach rozličných druhov a škôl, na roznych listinách dokladujúcich právne úkony, na účtoch, stavebných plánoch, ozdobných faktúrach, šekoch a podobne.

Kombinácia hodnôt 20 Kč + 30 Kč, uhrádzajúca zmenkový poplatok na rube časti zmenky. Kolkky sú znehodnotenú okružnou pečiatkou Daňového úradu Bratislava – mesto s dátumom 2.2.1929

Znehodnocovanie kolkov

Kolkky nalepené na roznych listinách sa mali znehodnotiť. Najrozšírenejším spôsobom bolo použitie viacerých druhov úradných pečiatok, okrúhlymi začínajúc a rozličnými riadkovými končiac. Veľmi rozšírené bolo i prepísanie časti textu alebo aspoň dátumu cez spodnú časť kolkku. Toto sa vykonávalo rukopisom alebo písacím strojom. Používalo sa i prečiarknutie kolkku a tiež kombinácia viacerých spôsobov.

Zbieranie kolkov

Je na každom zberateľovi, pre aký spôsob alebo kombináciu spôsobov sa rozhodne. Spravidla sa pri tomto vydaní zberateľa zameriavajú na zbieranie kolkov na výstrižkoch (odlepením z listiny sa poškodzuje ich ochranná potlač), alebo na rozličných druhoch listín. Pre pomerne malú dostupnosť je zriedkavejšie zbieranie nepoužitých kolkov.

Kolkky vzoru 1919 možno nájsť vytlačené i na rozličných druhoch kolkových celín, ako sú dobytie pasy, železničné nákladné listy, rybárske lístky a podobne. Ich priblíženie môže byť obsahom ďalšieho príspevku z oblasti kolkovej filatelie.

Príspevok je i pripomenutím 90. výročia vydania týchto nenápadných, ale pre chod štátu potrebných cenín, ktorých zbieranie má v poslednom čase čoraz väčšiu obľubu.

Dušan Evinic

Pramene:

1. J. Kořínek Fiskální ceny na území Československa
2. Sbirka zákonů a nařízení státu československého č. 86/1918
3. Sbirka zákonů a nařízení státu československého č. 27/1919
4. Sbirka zákonů a nařízení státu československého č. 435/1920
5. Zbierka autora

Operence – spoločníci človeka

SOJKA OBYČAJNÁ

Z Európy a západnej Sibíri väčšina druhov vtákov pri migrácii smeruje na západ a juhozápad, veľmi málo tiahne rovno na juh. Cieľom je Afrika a Stredozemie.

Zaujímavý je ťah v jeseni na južných brehoch Baltického mora. Všetko letí na západ. Pozorovateľ má dojem, ako by nejaký víchor, ktorý necítiť, odnášal všetko jedným smerom. Vtáky na migrácii sú vystavené oveľa väčšiemu nebezpečenstvu ako za normálnych podmienok. Podiatým je aj toto jedna z príčin, prečo sa na cestu vyberajú hromadne. Vtáky jednotlivito tiahnu iba na menšie vzdialenosti, pretože vtedy opúšťajú prostredie, ktoré ich kryje. No i tak mnohé druhy platia vysokú daň za návštevu krajov, ktorými preletujú. Chytenie a strielanie migrujúcich vtákov je dnes menej časté ako v minulosti. Bolo by však už načase úplne skončiť s takýmto barbarickým počinaním a nedobiť aj tak veľmi zdecimované druhy migrujúcich vtákov.

Sojka obyčajná (*Garrulus glandarius* L. čeľaď *Corvidae*) je veľká ako holub – má 32 až 34 cm. Je známych až 42 kozmopolitných druhov. Obývajú väčšinou lesy, dokážu sa adaptovať aj na kultúrnu krajinu. Sojka je najpestrejšie sfarbená zo všetkých havranovitých vtákov, ktoré sa u nás vyskytujú. V celkovom zafarbení prevláda jasnovinovočervenkavá farba, či už spodnej alebo vrchnej časti tela. Perie na vrchu hlavy je dlhé, belavé, s viac-menej širokými a dlhými čiernymi pásikmi a tvorí akýsi chochol. Charakteristické je najmä na krídlach modro-čierne mriežkovanie. Od koreňa čierneho zobáka vpredú na čele má tmavohnedé škvrkovanie a popod líca a oči sa tiahne čierny pás. Zafarbenie oboch po-

hlavi je rovnaké.

Sojky obyčajné žijú v Európe, v priľahlom pásme Ázie, na východ po Japonsko, Kóreu, v juhovýchodnej Číne a v severnej Afrike. Najradšej majú lesy zmiešané. Vyhľadávajú miesta v blízkosti rúbanísk. Nenájdeme ich však v krajoch bez lesa a ani v lužných lesoch.

Sojka je typický lesný vták, je pritom však veľmi hlučná a neposedná. Popri vlastných prirodzených zvukoch vplieťa do svojho spevu všetky hlasy, ktoré počuje. Jej výrazný hlas je v lese výstražným signálom pre všetky zvieratá. Keď zaškrieka, všetky zvieratá sa prikrčia a obzerajú, kde je nepriateľ. V čase hniezdenia sa však zmení na tichého tvora a nespraví nič, čím by pripútala pozornosť na svoje dobre skryté hniezdo. Hniezdo si však stavia dosť nevkusne, je to

splet tenkých prútov a vetvičiek pomiešaných so suchou trávou na stromoch vo výškach nad štyri metre. Jamku v hniezde si zvyčajne vystieľa suchou trávou. Samica znáša v apríli až máji štyri až šesť sivozelených vajec so sivohnedými škvrkami, ktoré sú na tupom konci hustejšie. Na vajciach sedí striedavo samicke i samček 17 dní a spoločne krmia aj mladé 19 až 21 dní. Krmia ich červami a hmyzom, neskôr aj vtáčimi mláďatmi.

Dospelé sojky sú všežravé, na jeseň a v zime prevláda rastlinná potrava, žalude, bukvice, rôzne bobule, ktoré hladajú v lese, prípadne na poli v blízkosti lesa, kde zbierajú zrná. Jesennú potravu často, podobne ako veвериčky, zahrabávajú do zeme ako rezervu, a tým nepriamo napomáhajú rozširovaniu a obnove lesov.

Sojka je užitočná aj tým, že ničí lesných škodcov z triedy hmyzu, a to hlboko v lese, kde sa ostatné havranovité vtáky nezdržiajú. Užitočnosť alebo škodlivosť sojky závisí od miesta a ročného obdobia.

Jozef Soľava

Spoločné vydania (9)

Fauna Kaspického mora

Tentokrát spomeniem až dve spoločné vydania, pretože obe sú venované rovnakej téme **Ochrozená fauna Kaspického mora**. To prvé vydali Ukrajina a Kazachstan v roku 2002 a druhé vydali Irán a Rusko v roku 2003. Bezodtokové Kaspické more je najväčším jazerom sveta (371 000 km²) a jedným z najhlbších (1025

rom na juh stúpa na 13 ‰. Súčasťou Kaspického mora bol kedysi aj veľký plytký a výrazne slanší záliv na východe a volal sa Garabogazköl, spojený zo zvyškom jazera len trojkilometrovou úžinou, ktorú Turkménsko necitlivo zasypalo a vytvorilo nové jazero, v ktorom jeho živočíšstvo pre rýchle zvyšovanie sanility vyhynulo.

V samotnom Kaspickom mori po oddelení od svetového oceánu sa život vyvíjal vlastným smerom, a tak vznikli jedinečné poddruhy morských živočíchov a rastlín, ktoré nenájdeme nikde inde. Najmä od 2. polovice 20. storočia sa jazero začalo výrazne znečisťovať. Spôsobilá to ťažba ropy v Azerbajdžane a Iráne pod dnom jazera, nárast lodnej dopravy a kanalizácia končiaca priamo v jazere. Stav živočíchov v jazere

m). Rozkladá sa na hraniciach Európy a Ázie. Je pozostatkom mora Tethys, rovnako ako aj Stredozemné a Čierne more, ktoré pred stovkami miliónov rokov rozdelilo superkontinent Pangeu na Lauráziu a Gondwanu. Postupne sa vyvrátili pohoria strednej a južnej Európy, ako aj Kaukaz a Elbrus a práve oni uväznili východné časti mora Tethys a oddelili ho od svetového oceánu spolu so všetkým životom, ktorý bol v ňom. Suché subtropické podnebie spôsobilo pokles hladiny oproti svetovému oceánu o 28 metrov. Pokles hladiny nedokáže zastaviť ani najväčšia európska rieka Volga, ktorá sa vlieva do Kaspického mora širokou delťou.

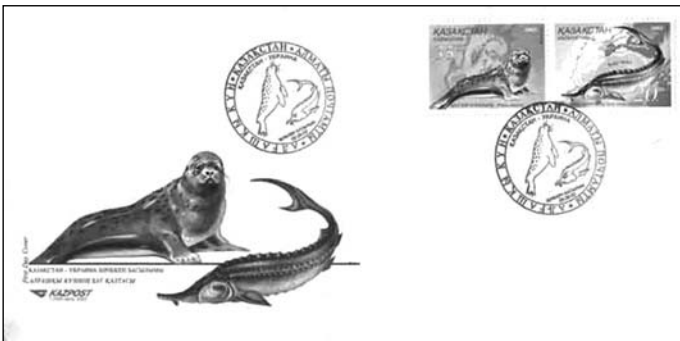
Jazero je zo všetkých strán obklopené púšťami a polopúšťami, iba na severozápadnom pobreží sa ešte drží zeleň. Napriek tomu, že jazero pomaly, ale iste vysychá, jeho sanilita je nižšia ako v okolitých moriach, na severe je len 0,05 ‰ a sme-

začali klesať a pokles navyše podporil aj enormný lov jeseterov na kaviár, ďalších rýb, krabov, tuleňov...

Ukrajina a Kazachstan 6. 9. 2002 vydali súťažiacu dve známky pod názvom Ochrana životného prostredia. Na jednej z nich je Tuleň kaspický (*Pusa caspica*), jeden z najmenších tuleňov. Obýva vody severného pobrežia

a v lete sa dostáva aj do ústia Volgy a Uralu. Je dlhý až 150 cm a jeho hmotnosť je viac ako 80 kg. Pokožku má škvritnú. Samce sú väčšie. Žije v kolóniách a za potravou sa ponára až do hĺbky 50 m. Živí sa menšími rybami a kôrovcami. Samica po 11 mesiacoch tehotenstva rodí v januári alebo vo februári jedno mláďa, ktoré má asi 5 kg. Mláďa, ak je samica, dospeje za päť rokov, a za šesť až sedem rokov, ak je samec. V dôsledku trvalého silného znečistenia je veľmi náchylný na choroby a psinka už niekoľkokrát spôsobila tisícové uhyný. V 70. rokoch bola navyše vyhubená asi

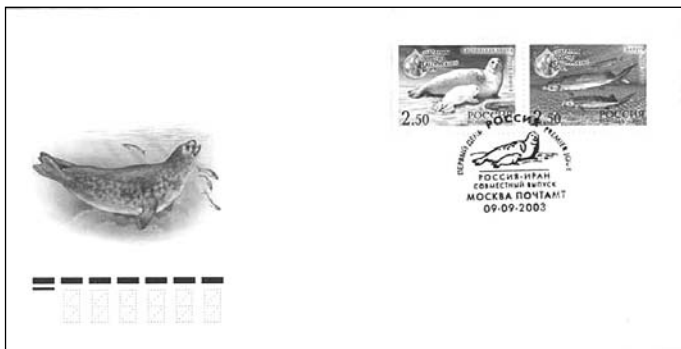

tretina populácie. V roku 2007 Kazachstan zastavil ťažbu ropy z Kaspického mora na jednom z najväčších nálezísk ropy na svete po tom, čo talianska ťažobná spoločnosť spôsobila takmer vyhynutie tohto druhu. Tuleň kaspický je v Čerenej knihe zapísaný ako zraniteľný.

Na druhej známke je Jeseter čiernomorský (*Huso huso ponticus*) žijúci v Čiernom a Azovskom mori. Má pretiahnuté torpédovité telo s nesúmernou chvostovou pltvou. Okolo polmesiacových úst sa nachádzajú hmatové fúzy, ktorými hľadá potravu po morskom dne, ktoré rozrýva rypákom. Kedysi sa vo veľkom lovil pre kaviár z jeho ikier, no dnes je na pokraji vyhynutia.

Pozadie známok dotvára mapka Kaspického mora v popredí s tuleňom a Čiernom mora v popredí s jeseterom. Ukrajinské známky boli vytlačené ofsetom na TL so štyrmi dvojicami. Známkami majú rozmery 40 x 28 mm na šírku s perforáciou 13³/₄ : 14¹/₄. Vydali ich podľa návrhu O. Ternavskej (jeseter)

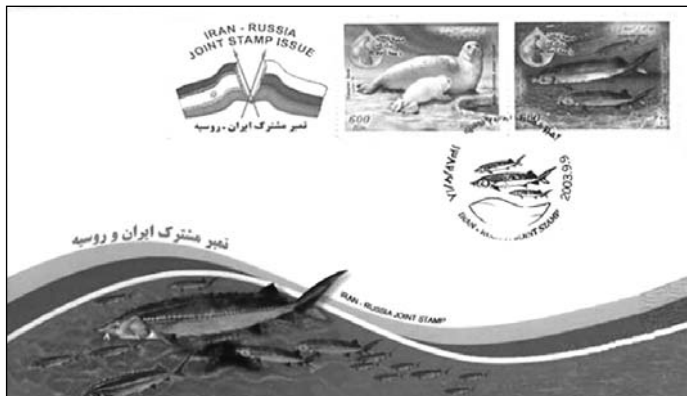

a perforáciu 11¹/₂ : 11¹/₂. Nominálna hodnota je 20 t (jeseter) a 35 t (tuleň). Náklad 100 000 kusov. Známkou vytlačila ofsetom tlačiareň Pekingská typografia, Čína.

Spoločné vydanie Ruska a Iránu vyšlo 9. 9. 2003. Na týchto známkach sú zobrazené rovnaké živočíchy ako na predchádzajúcom spoločnom vydaní, len jeseter nie je špecifikovaný (*Huso huso*), teda okrem čiernomorského poddruhu môže ísť aj o kaspický poddruh s tromi variantmi, ktorý žije len v Kaspickom mori a ústiach riek Volga, Ural a Kura. Kedysi bol lovený len na kaviár.

Kaspický poddruh má takmer nebadateľné rozdiely od čiernomorského. Mladé rybky sa liahnu najmä v Urale začiatkom jari, keď podrastie, odpláva do Kaspického mora, kde nemá žiadnych nepriateľov. Dospieva až vo veku 9 – 13 rokov, no skutočnú zrelosť dosahuje okolo veku 15 – 20 rokov. Môže žiť viac ako 100 rokov, pričom dosiahne dĺžku až 250 cm a hmotnosť cez 110 kg. No pre mimoriadne rozšírený rybolov v nedávnom období je málokto staršia ako 30 rokov. V jazere ich žije ešte asi 8 miliónov kusov, čo je 3 x menej ako v 70. rokoch. Živí sa menšími rybkami, ale aj svojím vlastným druhom. Konkurentom v hľadaní potravy mu je tuleň.

Dnes je komerčný rybolov tejto ryby zakázaný a časť delty Volgy je chránená so vstupom len na povolenie. Napriek tomu stále previtá pytliačstvo. Na druhej známke je už spomenutý Tuleň kaspický (*Pusa caspica*), ale ako mláďa, preto je bielozlatej farby spolu matkou. Spolu ležia na ľadovej kryhe, ktoré prináša jarná rozvodnená Volga. V ľavom hornom rohu oboch známok je kvapka,

a D. Muhamedžanova (tuleň) v náklade 172 000 kusov. Obe známky majú nominálnu hodnotu 75k.

Kazašské známky boli vytlačené v TL s desiatimi dvojicami. Známkami majú rozmery 46 x 27,5 mm na šírku

notu 2,50. Hárček má rozmery 132 x 140 mm. Iránsky hárček (129 x 99 mm) má len dve šachovnicovo usporiadané dvojice, pričom známky majú rozmery 46 x 33,5 mm a nominálnu hodnotu 600 Rls. Okraje hárčeka zobrazujú vodu, v ktorej plávajú jesetery a taktiež nechýba rovnaký trojazyčný nápis ako na ruskom hárčeku.

V ruskom texte „spoločné vydanie“ sú zmiešané malé a veľké pís-

mená azbuky, dokonca písmeno „jery“ je nahradené latinskými „b“ a „l“. Na známkach je názov živočicha v anglickom a perzskom jazyku pri tuleňovi a anglickom, latinskom a perzskom jazyku pri jeseterovi (akoby boli tieto známky robené narýchlo, čo je aj dosť možné, lebo podobné „zabudnutia“ sú aj na iných iránskych a arabských známkach tých krajín, ktoré ich ročne vydávajú na tucty) a taktiež v ľavej časti známky nechýba anglický nadpis Irán – Rusko spoločné vydanie. Okrem nášho (kresťanského) roku vydania 2003, nechýba ani perzský rok 1382. Žiaľ, bližšie informácie o tlačiarni a náklade sa mi nepodarilo zistiť, napriek kontaktovaniu viacerých iránskych filatelistov. **dn**

ba ani názov živočicha v latinskom a ruskom / perzskom jazyku. Ruské známky sú v súťači na TL (18 dvojíc), náklad 250 000 kusov, ale vyšli aj v hárčeku (80 000 kusov) s tromi dvojicami šachovnicovo usporiadanými, pričom na okrajových poliach bledomodrej farby je názov Rusko – Irán spoločné vydanie poštových známkov v ruskom, anglickom aj perzskom jazyku a na dolných okrajoch sú jesetery a tulene.

Známky navrhli P. Žiličkin a A. Sarafzadegan, vytlačené boli ofsetom a perforácia je 12 x 12¹/₂. Obe známky majú rozmery 42 x 30 mm na šírku a nominálnu hod-

Pracovná známka Parku kultúry a oddychu v Bratislave

Po druhej svetovej vojne potrebovala Bratislava nevyhnutne nové kultúrne centrum spoločenského života. Z iniciatívy mestských stranických orgánov sa v roku 1953 pristúpilo k plánu vybudovať na nábreží Dunaja Park kultúry a oddychu. Prvá etapa výstavby PKO sa začala až v roku 1955 síce za nepredstaviteľných ťažkostí, ale najmä vďaka iniciatíve podnikov a mládeže. Výstavba PKO pokračovala etapovite až do roku 1959. Na tomto mieste treba podotknúť, že za toto stavbu sú tisíce odpracovaných hodín mládeže a pracovníkov rozličných podnikov.

Za prácu na stavbe Parku kultúry a oddychu mohli brigádnicí získať za určitý počet odpracovaných hodín odznaky. Odpracované hodiny sa im zaznamenávali do špeciálnej knižky, alebo dostávali pracovné hodinové známky. Samotná (brigádnická) známka pripomína

robotné znaky, ktoré sa za určitý odpracovaný čas udeľovali v minulosti.

Známka bola vyrobená z bieleho papiera a označená čiernou tlačou. Na ľavej strane bola znázornená budova a skratka Parku kultúry a oddychu – PKO. Na známke bol označený tiež počet odpracovaných hodín napr.: 1/HODINA. Žiaľ, nepodarilo sa mi zistiť, v ktorej tlačiarni sa známky tlačili a v akých množstvách. Za 40 hodín práce mohli brigádnicí na stavbe PKO získať tiež bronzový odznak, za 80 hodín strieborný a za 160 hodín zlatý odznak s označením Budovateľ PKO. Nositelia odznaku mali právo voľného vstupu na všetky kultúrne podujatia.

(Literatúra: Kolektív: Za tunelom čaká prekvapenie, Bratislava 1974)

Anton Fiala

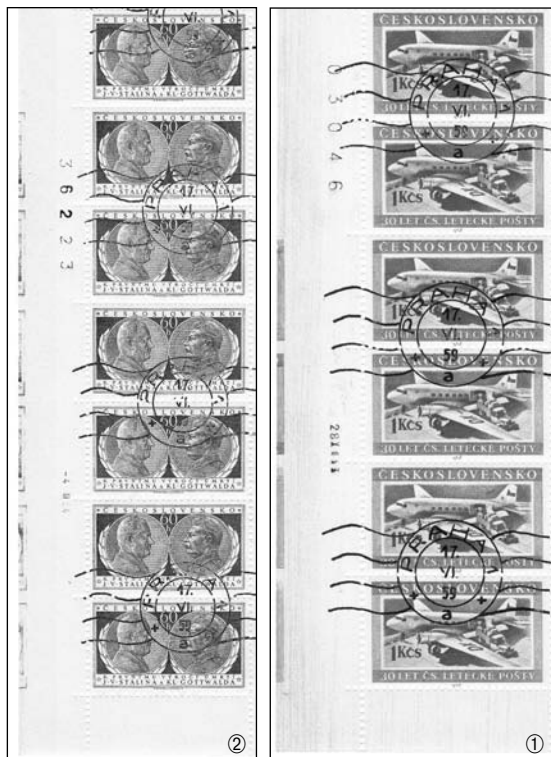
Skúšobné odtlačky molety na známkach Pof. 767 a 773

Zberateľmi – špecialistami povojnových známok Československa je vyhľadávaná pomerne málo sa vyskytujúca dosková odchýlka – skúšobné odtlačky molety na okrajoch priehradkových hárkov. Vznikla v priebehu prípravy ocelotlačovej dosky, keď moletér mimo plochy, po orezaní vymedzenej pre priehradkový hárok, urobil niekoľko skúšobných odtlačkov molety na stanovenie potrebného tlaku na moletu, aby bola tlač dostatočne sýta. Za normálnych okolností bola časť tlačového háрку s týmito odtlačkami skúšobnej moletáže

pade známok 767, 773, 932 a 1239), na ktorých okrajoch zostal odtlačok skúšobnej moletáže šírky dva až tri milimetre. Pokiaľ ide o počet skúšobných moletáží na danej tlačovej doske, nie je vo väčšine (ak nie vo všetkých) prípadoch známy. Príčina tkvie v tom, že v dávnejších časoch (50. a 60. roky) sa špecializovanému zbieraniu venovalo iba niekoľko málo jednotlivcov a výdavky na obstaranie celých okrajových pásov známok boli pomerne značné vo vzťahu k vtedajším príjmom. (Zároveň nebolo žiaduce bližšie sa zaujímať o postupy pri výrobe známok.) Do zbierok sa tak zaradovali buď jednotlivé kusy známok s okrajom, alebo – v tom lepšom prípade – štvorbloky s dvoma známkami s okrajom. Okrem toho, na niektoré odchýlky sa prišlo iba náhodne ex post, keď sa už hárkový materiál na poštách alebo v predajniach Pofisu nevyskytoval. Preto ani v odbornej literatúre nenachádzame opis celkového rozsahu skúšobných moletáží na danej tlačovej doske, aspoň v mne dostupnej literatúre som sa s takýmito údajmi nestretol.

Túto medzeru môžeme teraz vyplniť aspoň údajmi k známkam Pof. 767 (hodnota 1 Kčs z vydania Doprava z r. 1953) a Pof. 773 (hodnota 60 h z vydania k 1. výročiu úmrtia K. Gottwalda a J. V. Stalina, rovnako z r. 1953). Vďaka tomu, že sa v súčasnosti (najmä v zahraničí) vo veľkom rozpredáva hárkový materiál zo zásob Čs. pošty a Pofisu, sú dostupné celé hárky mnohých starších vydaní, najmä v opečiatkovanom stave na zberateľské účely.

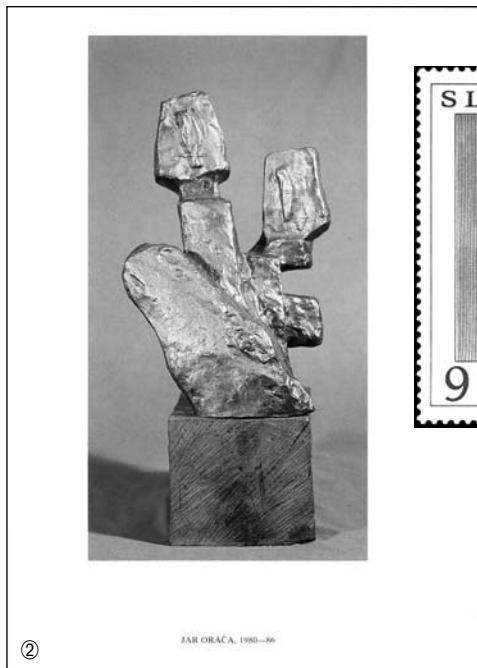
Na obr. 1 je ľavý okraj priehradkového háрку známky Pof. 767, z ktorého je zrejme, že skúšobné odtlačky molety boli na doske umiestnené v úrovni posledných štyroch riadkov, teda vľavo od známkových polí (ZP) č. 31, 36, 41 a 46. Vedľa ostatných ZP prvého stĺpca známok sa nenachádzajú. Na PL známky 773 (obr. 2) vykonal moletér až šesť skúšobných odtlačkov, ktoré sa nachádzajú vedľa ZP 21, 26, 31, 36, 41 a 46. Zostáva len dúfať, že sa časom vyskytne podobný materiál aj k ďalším vydaniam, na ktorých je tiež známa podobná odchýlka, a podarí sa tak vyplniť medzery v našich poznatkoch o známkach ČSR II.

odstránená, avšak pokiaľ došlo k posunu roviny rezu na príslušnom okraji, mohlo sa stať, že časť týchto odtlačkov zostala aj na priehradkovom háрку.

Rozsah odchýlky závisel od veľkosti posunu pri orezavaní, takže mohlo ísť len o nepatrné zvyšky (ako napr. pri známkach Pof. 1358 a 1813), alebo (ako je to v prí-

Kurióznny omyl na známke Umenie Jozef Kostka – Jar oráča

JAR ORÁČA, 1980–86

poštové priehradky). Neskôr sa na burzách a v aukciách objavili aj celé PL s prítláčou v pôvodnom, nerozdelenom stave.

Pri jednom stretnutí mi pán Činovský povedal, že k tejto známke sa viaže ešte jedna zaujímavosť. Keď známku navrhoval, nemal možnosť vidieť originálnu plastiku, ale od vtedajšej riaditeľky Slovenskej národnej galérie Zuzany Bartošovej-Pinterovej dostal katalóg výstavy národného umelca Jozefa Kostku – súborné dielo, ktorú pripravila a prezentovala SNG

Prvá slovenská známka emisného radu Umenie bola vydaná 31. decembra 1993 (kat. č. 24). Na návrhu známky, uloženom v Poštovom múzeu Slovenskej pošty, a. s., v Banskej Bystrici, je ešte názov štátu ČESKOSLOVENSKO a nominálna hodnota 6 Kčs, čo znamená, že aj táto známka, ako viaceré iných z roku 1993, bola pôvodne pripravovaná pre československú známkovú tvorbu. Známkou pripravil a vyryl akad. mal. Martin Činovský. Technikou štvorfarebnej ocelotlač z plochých platní (pre každú farbu bola vyrobená platňa s jedným priehradkovým listom) známku vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s. (obr. 1).

Pre zberateľov – špecialistov sa táto známka stala atraktívnejšou po vydaní prítláče s faksimile podpisu Jozefa Kostku 13. novembra 1996. Prítláč na kupóny pôvodných priehradkových listov (so štyrmi známkami a dvoma kupónmi) vytlačila firma Kníhtlač Gerthofer v Zohori. Listy s prítláčou boli následne roztrhané na dve zvislé spojky, a tie boli prostredníctvom POFIS-u distribuované výhradne iba na filatelistický trh (nie na

v Bratislave v mesiacoch máj a jún 1987. V tomto katalógu bola aj farebná reprodukcia diela Jar oráča.

Treba však pritom zobrať do úvahy, že známka bola pripravovaná, navrhnutá, schválená, vyrytá, vytlačená

a vydaná v náročných podmienkach prechodu na samostatnú známkovú tvorbu.

Omnoho neskôr, pri stretnutí so samotným Jozefom Kostkom sa od neho autor známky dozvedel, že plastika je na známke zrkadlovo obrátená! Obrázok vo výstavnom katalógu SNG, ktorý bol predlohou známky, bol chybný – zrejme sa stalo, že pri tlačovej príprave tohto katalógu niekto položil na montážny stôl diazopozitív nesprávne. Bohužiaľ, na túto skutočnosť nikto neupozornil, ani chybu v katalógu nepriznal. Na obrázku č. 2 je reprodukováaná strana katalógu súborného diela Jozefa Kostka s nesprávnym vyobrazením plastiky.

Originál plastiky, presnejšie jednu z jeho piatich kópií vystavilo Poštové múzeum Slovenskej pošty, a. s., vo svojej expozícii na nedávnej pražskej Svetovej výstave poštových známkok Praga 2008. Obrázok č. 3 zachytáva plastiku vo výstavnej vitríne.

Dielo získalo Poštové múzeum do svojich zbierok v roku 2007 z iniciatívy vedúceho POFIS-u, Mgr. Martína Vanču, PhD.

Táto slovenská známka sa tak zaraďuje do početnej skupiny omylov na známkach. Ozaj, milí čitatelia, ak ste boli na Prage 2008 a videli ste expozíciu nášho poštového múzea, všimli ste si tento omyl?

Za spoluprácu pri príprave článku a overení informácií ďakujem vedúcemu Poštového múzea PhDr. Štefanovi Kollárovi, PhD., a pracovníkom informačno-dokumentáčného centra SNG.

Miroslav Gerec

Z krajín eurozóny

Pri príležitosti 10. výročia eurosystému Luxemburská pošta vydala známku nominálnej hodnoty 1 euro. Na známke je zobrazené nové sídlo ECB vo Frankfurte (Eurotower). Známkou rozmerov 44 x 31 mm ofsetovo vytlačila tlačiareň Cartor Security Print S.A., La Loupe (F), na tlačových listoch s desiatimi známkami.

Eurosystém tvorí Európska centrálna banka a národné centrálné banky krajín, ktoré prijali euro. Eurosystém i ESCB budú existovať paralelne dovtedy, kým sa všetky členské štáty EÚ nestanú členmi eurozóny.

Európska centrálna banka (ECB) je centrálna banka pre jednotnú európsku menu euro, ktorá od 1. januára 1999 zodpovedá za výkon menovej politiky v eurozóne – druhej najväčšej ekonomike na svete po Spojených štátoch. Hlavnou úlohou ECB je udržiavať kúpnu silu eura, a tým cenovú stabilitu v eurozóne.

Eurozónu tvorí šesťnásť členských štátov Európskej únie, ktoré od roku 1999 zaviedli euro. Pôvodne to boli Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko. V roku 2001 vstúpilo do eurozóny Grécko, v roku 2007 Slovinsko, v roku 2008 Cyprus a Malta a v roku 2009 Slovensko.

Eurozóna vznikla v januári 1999, keď ECB prebrala zodpovednosť za menovú politiku od národných centrálnych bánk jedenástich členských štátov EÚ.

Podmienkou vstupu do eurozóny pre všetkých šesťnásť krajín bolo splnenie konvergenčných kritérií. Rovnaká podmienka platí aj pre ďalšie členské štáty EÚ, ktoré sa na prijatie eura ešte len pripravujú. Konvergenčné kritériá stanovujú ekonomické a právne predpoklady úspešnej účasti v Hospodárskej a menovej únii.

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) pozostáva z ECB a národných centrálnych bánk (NCB) všetkých členských štátov EÚ bez ohľadu na to, či prijali alebo neprijali euro.

(AK)

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia, vyhodnotenie posledného kola siedmeho ročníka našej súťaže prinieslo výrazné víťazstvo príspevku o prvých československých známkach, ktoré sa rysovalo už po polovici spracovaných vašich hlasov. Na ďalších miestach bola už menšia „tlačénica“, konečné rozdiely sú len minimálne. Malá škola filokartie, hárček Svoboda, operence a poštová história (menová reforma 1945) je poradie na ďalších miestach. Prechodu na euro venujeme aj naďalej náležitú pozornosť, pretože okrem postupného zvykania si na novú menu, pozorujeme aj zvýšený zberateľský záujem o naše euromince, a to nielen u nás, ale aj v zahraničí (sme predsa v Eurozóne!). K tejto udalosti preto zameriavame aj naše súťažné otázky. Hľadanie správnych odpovedí môže pomôcť aj pri výpotrebovaní našich korunových známok.

V 12. kole bodovalo 13 príspevkov (v predchádzajúcom kole 16) a počet vašich odpovedí sa zastavil na čísle 46 a za všetky ďakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené tak, že príspevky na prvých šiestich miestach získali až 87 % všetkých vašich hlasov.

■ Vyhodnotenie 12. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovali všetci súťažiaci – vyobrazený bol detail známky T1 100 g (č. 430), z emisie Krásky našej vlasti – Drevený kostolík Dobroslava, vydané 9. 10. 2008.

2. otázka – Na otázku „Akú výplatnú hodnotu má známka v Sk a akú bude mať v eurách? mala byť správna odpoveď 18 Sk a 0,60 eura. Správne okrem jedného odpovedali všetci súťažiaci.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v decembrovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (37) udelili prvé miesto **R. Klímovi** za príspevok **Prvé československé známky majú 90 rokov**. Druhé miesto za 24 hlasov patrí **A. Urminskému** za piatu časť **Malej školy filokartie**. Na tretej priečke s 23 hlasmi je **R. Fischer** za **Hárček L. Svoboda**. **J. Soľava** za ďalšiu časť seriálu o **Operencoch, spoločníkoch človeka – Vlna obyčajná** získal za 19 hlasov štvrté miesto. Piate miesto za 14 hlasov získal **D. Evinic** za príspevok **Doklady k menovej reforme 1945**. Šiesta priečka patrí **dn** za siedmu časť seriálu **Spoločné vydania**. Siedme miesto patrí **pem** za **Meny na našom území pred eustom** (6 hlasov). Napokon na ôsmej priečke po 5 hlasov je **J. Čtvrtý**

tečka za rozlíšenie **Košického hárčeka (IX)** a **M. Burian** za **Začiatok razby v bratislavskej mincovni počas Leopolda I.**

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším šiestim príspevkom.

Výhercami dvanásteho kola VII. ročníka súťaže sú **Eduard Čentěš z Holíča** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 8,30 eura) a **Katka Bizubová, Matejovce** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 5 eur). Srdečne blahozeláme!

■ 2. – februárové KOLO SÚŤAŽE

Do 2. kola 8. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej slovenskej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola známka vydaná?

2. otázka znie: Akú výplatnú hodnotu má známka v eurách a akú mala v Sk?

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám vo februárovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame **do 27. februára 2009**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, ohlasy pripomienky a názory.

Redakcia

Predplatiteľská súťaž

Ako sme v 11. čísle Zberateľa na str. 6 prisľúbili, čitatelia, ktorí do 31. 12. 2008 uhradili predplatné časopisu na rok 2009, boli zaradení do zberovania o nákupné poukážky.

Poukážku na 16,60 eura získal **Zdeněk Janata, Jaroměř (ČR)**, poukážku na 10 eur získali **Mária Lopatková, Naháč** a **Zoltán Balog, Kolárovo**. Poukážku na 6,40 eura dostanú **Rudolf Benčať, Nitra**; **Alexander Domonkos, Búč** a **Jozef Zahumenský, Michalovce**.

Výhercom srdečne blahozeláme.

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske múto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulykú úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☹)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Žofia Bosniaková alebo Bošňáková?

V tohtoročnom emisnom pláne nášho vydavateľa poštových známok, Slovenskej pošty, a. s., sa na 2. júna, pri príležitosti 400. výročia narodenia Žofie Bosniakovej (Bošňákovej), pripravuje vydanie hárčeka so známkou nominálnej hodnoty 0,93 eura (28 Sk).

Žofia, pochádzajúca z uhorského šľachtického rodu (Bosnyák), sa narodila 2. júna 1609 v Šuranoch. Žila na hrade Strečno, ktorý dostala ako veno. Vydala sa ako 17-ročná, jej prvým manželom bol Michal Serényi (zomrel krátko po svadbe v roku 1626), druhým palatín František Wesselényi. Patrila k vzdelaným a ekonomicky činným ženám. Počas manželovej neprítomnosti viedla panstvo a korešpondovala aj po slovensky. Žila veľmi nábožným životom a pre svoje humánne správanie a zmysel pre spravodlivosť bola obľúbená medzi poddanými. Zomrela na hrade Strečno 28. 4. 1644. V roku 1698 počas prestavby hradu bolo v krypte nájdené jej neporušené telo, ktoré previezli do kaplnky v Tepličke nad Váhom, kde sa nachádza dodnes.

Žofia Bošňáková

Podľa pripravovaného návrhu hárčeka, ktorého autorom je akad. mal. Marián Čapka, na známke je zobrazená Žofia podľa obrazu, ktorý sa nachádza v kostole v Tepličke. Na ňou je hrad Strečno v dobovom vyobrazení, meno v prepise Žofia Bosniaková a príslušné leto-počty. Na kresbách hárčeka je v ľavej časti kostol v Šuranoch, vpravo je kostol v Tepličke s Lorentánskou kaplnkou, kde sa od roku 1729 nachádzajú jej vystavené telesné pozostatky. Pod oboma kostolmi sú ornamente, do ktorých sú vsadené malé chlebíky (bosniaky), ktorými obdarúvala chudobných. Nad známku je portál z vchodu do Lorentánskej kaplnky, pod známku truhla s telesnými pozostatkami Žofie.

Nejednotný však stále ostáva správny prepis mena uhorského šľachtického rodu, pochádzajúceho pravdepodobne z Poľska, keď jeho najstarší známy člen sa spomína z roku 1310 ako vojvoda poľského kráľa Kazimíra (iný zdroj uvádza, že jeho korene siahajú do juhoslovanskej Bosny). V druhej polovici 14. stor. sa rod usadil v Uhorsku a viacerí jeho príslušníci vynikli ako cirkevní hodnostári a bojovníci. Otec Žofie, Tomáš (1580 – 1634), bol účastníkom bojov proti Turkom, od ktorých dobyl Šurany a r. 1609 bol povýšený do barónskeho stavu.

Encyklopédia Slovenska, vydaná vydavateľstvom VEDA Slovenskej akadémie vied v roku 1985, v prvom zväzku (str. 228) uvádza heslo **Bošňák** – uhorský šľachtický rod.

Encyklopédia Beliana, v súčasnosti vydávaná Encyklopedickým ústavom SAV, v druhom zväzku vydanom v roku 2001, na str. 232 uvádza heslo **Bošňákovci**, aj Bosniakovci (Bosnyák) – uhorský šľachtický rod pochádzajúci asi z Poľska. Pri hesle je reprodukován aj obraz Žofie Bošňákovej, podľa ktorého bol vytvorený návrh na známku.

Kronika Slovenska (1998) na str. 263 a 265 uvádza Žofia Bosniaková.

Meno Bošňák zrejme vychádza z maďarskej výslovnosti, keď **s** sa číta ako **š** a **ny** ako **ň**. Meno Bosniak je fonetickým prepisom do slovenčiny.

Príklňam sa k názoru, že pokiaľ v širších odborných kruhoch nie je jednotný názor na správny prepis tohto mena, mali by sme sa priradiť oficiálne vydávanej encyklopédii a uvádzať **Žofia Bošňáková**, tak ako sa uvádza aj v niektorých ďalších publikáciách a v rôznych článkoch. Aj základná škola v Tepličke nad Váhom nesúca jej meno má názov ZŠ Žofie **Bošňákovej**. **(-pem-)**

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 1/ 2009

Úvodný príspevok z poštovej histórie z pera J. Kratochvíla sa prvou časťou venuje Poštám, ktoré zmizli z máp, keď z rôznych dôvodov zanikli obce, v ktorých pôsobili. Špecializácia ČSR II prináša nové zistenia emisie Akváriové ryby z roku 1975. O československých známkových zošitkoch v druhom pokračovaní (ČSR 1968 - 1984) píše T. Šilhán. Výstavu Praga 2008 zo zákulisia v prvej časti približujú P. Aksamit a V. Münzberger. V časti námetovej filatelie J. Rubišar prináša príspevok o výtvarníkoch, ktorí istý čas pôsobili aj na železnici – boli to Jiří Bouda a Vít Stavovský a ich častým námetom známok a pečiatok boli práve železnice. O pražských poštách pred 90 rokmi píše J. Kratochvíl. V čísle sú ďalej informácie o slovenských známkach vydaných v II. polroku 2008 a o prvých dvoch emisiách slovenských poštových euroznámok (13 známok). O II. dni českej filatelie v Poštovom múzeu píše P. Tošnerová a dopĺňa zaujímavými filatelistickými vyobrazeniami. V znaleckej hládke F. Beneš píše o falzifikátoch typu K (ktoré rozširoval istý pán K.) a týkajú sa emisie Pošta Československá 1919 aj ďalších vydaní. Prvá časť je o 20 h známke Hradčany. O minútach vo filatelii námetovo píše V. Feldmann. Z pokladnice filatelistickej literatúry je príspevok bývalého šéfredaktora Filatelie V. Houška: Nielsen modrý Mauritius.

V čísle sú tiež informácie o novinách Českej pošty, o nových známkach vo svete, inzercia a kratšie príspevky. Záver tvoria ankety a zväzové správy.

■ MERKUR REVUE č. 6/ 2008

Záverne číslo odborného časopisu pre filateliu, numizmatiku a notafíliu ročníka 2008 sa začína príspevkom Z. Fritza, v ktorom pripomína 70. výročie od vzniku známok k 20. výročiu bojových pôsobení čs. dobrovoľníkov – legiónárov (Bachmač, Vouziers, Doss Alto). Pre numizmatikov je článok o poľskej bankovke 100 zlotých z roku 1984 a o mobilizačných štátovkách z konca 30. rokov. O krste hárčeka Trebechovický betlehem (7. 11. 2008) píše Zd. Fritz. Z. Raduška publikuje svoje filatelistické rozprávanie o ostrove Barbados. O použití čs. známok v cudzine na zásielkach prepravených americkou diplomatickou poštou informuje P. Gebauer. Na zosnulého riaditeľa Poštového múzea v Prahe P. Čtvrtníka spomína R. Fischer. O hradoch a zámkoch z územia bývalého Československa na známkach pokračuje Z. Fritz. Druhou časťou sa venuje hradu Pernštejn a Oravskému hradu. Filatelistický trh od 30. 9. do 30. 11. 2008 mapuje V. Dražan (aukcie Burda, Černík, Klim, Bláha). I. Beroun II. časťou pokračuje v odbornej štúdiu o Moskovskom vydaní 1945. Hárkový materiál známok Ruska a RSFSR približujú S. Šablatura a Zd. Fritz.

V tradičných rubrikách je oznam o nových známkach Českej pošty, Slovenskej pošty, inzercia, ponuka a uverejnené sú aj ďalšie kratšie zaujímavé príspevky.

■ ZPRAVODAJ č. 4/2008

Štvrté číslo (34. ročníka – 115. priebežné) časopisu členov Spoločnosti zberateľov čs. známok v úvode prináša spomienky M. Hauptmana na tvorbu II. dielu monografie o známkach tlačенých z plochých dosiek. Zd. Fritz podrobne slovom aj obrazom hodnotí výstavu Praga 2008 – aká bola a aká mohla byť. R. Fischer spomína na riaditeľa Poštového múzea Pavla Čtvrtníka. Falzifikáty pretlačé SO 1920 na známkach s portrétom T. G. Masaryka opisuje a vyobrazuje T. Fijala. V oienku na Slovensko sú informácie o slovenských euroznámkach. O nových zisteniach na Košickom hárčeku informuje J. Čtvrtečka. Ďalšie strany sú venované špecializácii známok Českej republiky vydaných v mesiacoch september až november 2008 a štúdia hárčeka spoločného vydania s Rakúskom k výstave Praga 2008. Prílohu tvorí Maximus, bulletin zberateľov analogických pohľadníc.

(spracoval -pem-)

Katalóg odtlačkov výplatných strojov SLOVENSKO 1939 – 1945

vlastným nákladom (50 ks) vydal začiatkom septembra **Ján Marenčík** z Košíc. Vydanie tohto katalógu je vlastne prvým, a možno povedať úspešným, pokusom spracovať doterajšie poznatky o odtlačkoch výplatných strojov z rokov 1939 – 1945.

Predchádzajúce obdobie, končiace rokom 1989, filatelii Slovenského štátu neprialo, a tak svetlo sveta uzreli katalógy odtlačkov výplatných strojov do roku 1939 (v roku 1979) a po roku 1945 (v roku 1983). Medzeru rokov 1939 – 1945 vyplnil Miroslav Bouška dvoma dielmi katalógu výplatných odtlačkov Čechy a Morava (v roku 1997), keď na konci prvého dielu uverejnil zoznam jemu známých odtlačkov z tohto obdobia zo Slovenska.

Autor spracoval katalóg aj pomocou ďalších zberateľov a informácií z rôznych filatelistických časopisov. Ak vezmeme do úvahy skutočnosť, že frankotypy (ako sa dnes výplatné odtlačky niekedy nazývajú) sa počas Slovenského štátu nezberali, a tak až vyše 99 % obálok a lístkov firemnej korešpondencie skončila v košoch na papier, potom záslužnú prácu p. Marenčíka treba vysoko oceniť.

Výplatné odtlačky (spolu vyše 150) sú zoradené a vyobrazené v abecednom poradí podľa domicilu v lavom kruhovom odtlačku a uvedené je aj názov používateľa.

Katalóg sa tak môže stať užitočnou pomôckou nielen pre zberateľov obdobia 1939 až 1945, ale aj v ďalších oblastiach zberateľského záujmu.

(-pem-)

HLASY A OHLASY

Ad: Architekt Milan M. Harminc

(Zberateľ č. 1/2009)

Stavby architekta M. M. Harminca, ktoré sa môžu vyskytovať na pohľadniciach

Architekt L. Mrňa podľa mňa veľmi zaujímavou sondou do života a diela staviteľa a architekta nám pripomenul človeka, ktorého stavby sú roztrúsené po mno-

Evanjelický kostol e.v. a.v. v Bratislave na Legionárskej ulici, postavený koncom 30. rokov 20. st.

hých lokalitách Slovenska, ba aj v zahraničí. Veľmi často ani netušíme, že škola, banka, nemocnica či kostol, ktoré dôverne poznáme, či len náhodou navštívime, sú jeho dielom. Predložiť dlhý zoznam jeho stavieb či rekonštrukcií by azda pre široké spektrum čitateľov Zbe-

rateľa ani nebolo účelné, preto sa pokúsím aspoň načrtnúť lokality prípadne aj počty realizácií.

V Bratislave sú to napr. administratívna budova v prístave, nadsťavba Obchodnej a priemyselnej komory, Tatra banka, bývalé Poľnohospodárske múzeum (dnes Slovenské národné múzeum), Dom Slovenskej ligy (obr. vľavo) a Liga pasáž, evanjelický kostol na Le-

gionárskej ulici, významné hotely, obytné komplexy, ale aj rodinné domy známych osobností.

V Bytči postavil štyri objekty vrátane Tatrabanky, v Dolnom Kubíne a v Holiči po tri a v Nitre či Poprade taktiež po tri objekty; v Liptovskom Mikuláši a Spišskej Novej Vsi po štyri, pričom v Mikuláši ešte ďalšie dve priemyselné realizácie.

Pokračovať možno Banskou Štiavnicou, Dunajskou Stredou, Levicami, Lučencom, Myjavou, Šalou, Martinom, Ružomberkom, Sládkovičovom, Trnavou, Vrábľami, Žilinou, Novým Mestom nad Váhom, Senicou i viacerými menšími mestečkami či dedinami. Jeho stavby sú doslovne rozsiate po celom Slovensku, ale „najhustejšie“ asi vo Vysokých Tatrách, kde má viac ako 10 realizovaných objektov, z ktorých sú viaceré dominantné v danej lokalite.

Realizoval tiež veľký počet sakrálnych objektov. Minimálne 18 rímskokatolíckych kostolov (napr. Černo- vá, Teplička n/Váhom, Lamač, Urmince, Terchová) a niekoľko fár a minimálne 14 evanjelických kostolov (napr. Príbylina, Sobotište, Veľký Grob, Žilina) a tiež niekoľko fár. Jeho stavby nájdeme v srbskom Petrovci, Kovačici, Aradáci, Verseci, v rumunskom Nadlaku, v Balážskych Ďarmotách a Pomázi v Madarsku i v českom Brezove.

Už tento náčrt naznačuje, že veľká väčšina jeho stavieb sa v priebehu času stala námetom pohľadníc, lebo ide predovšetkým o stavby verejné a často v mieste aj

Sanatórium a lekáreň MUDr. Szontága v Novom Smokovci.

dominantné. Stavby architekta Milana Michala Harminca (v Bratislave má aj ulicu) sú výzvou zberateľom pohľadníc, aby vytvorili zaujímavú zbierku, ktorú by azda mohli predstaviť aj verejnosti na výstavách, či ako publikáciu. Okrem encyklopedickej literatúry môže zberateľom poskytnúť bližšie informácie tiež Združenie architektov Slovenska. Za poskytnuté informácie o stavbách M. M. H. dakujem pánovi Patekovi zo Šale.

Alex Urminský

Dvojdomé setkání

s autorkami známek paní Annou Podzemnou-Suchardovou a její dcerou Radanou Hamsíkovou – Podzemnou. Na právě skončené výstavě jedné z nich k 100. výročí narození. Sešly se v legendárním domě Diamant, světoznámé památce české kubistické architektury, ve Spálené ulici 4. K tomu domu odnepaměti patřil Adolf Hoffmeister. Téměř s ním splynul. Tomu přisvědčuje fakt, že tu žil neuvěřitelně dlouho (1914 – 1970). Loňského roku měl Hoffmeister stopáté životní výročí. Nikdo si nevzpomenul. Kromě Literárních novin s titulkem: Sběratel a tvůrce známek, světoběžník a nebezpečný živel (pozri Zberateľ č. 7/2008).

Kubistický Diamant má několik vchodů z různých stran. Od 6. března do 4. dubna 2008, na rohu Rettigové a Lazarské, v suterénu nynější galerie Diamant S. V. U. Mánes, hostil Annu Podzemnou-Suchardovou. Její malířskou tvorbu provázelo umění poštovní známky. A právě nad touto výstavní síní, ve třetím patře budovy, vycínivá malý balkón. Patřil k bytu Hoffmeisterovy maminky, a na rozdíl od bytu jejího syna v nižším poschodí, poskytoval téměř „magický výhled na Prahu“. Ale jen nemnoho z vyvolených osobností evropské kultury ho mohlo vychutnat. Víím, že Hoffmeister své předválečné návštěvy na tomto místě nefotografoval. Kromě Majakovského v dubnu 1927. Díky tomuto ojedinělému snímku existuje obrazový doklad o básnickové pobytu v Praze.

Ale proč mě to všechno napadlo právě při vstupu na vernisáž? Nevím. Nejspíš tím, že jsem výhledy z balkónu spojil s Annou Podzemnou. Ta totiž, navíc k tomu, Prahu milovala a s Hoffmeisterem se přátelila. Také měli vedle sebe chalupy v Říčkách, ale narodila se i zemřela v proslavené Suchardově rodinné bubenečské vile. Hoffmeister jí ve známkové komisi navrhoval některé náměty; spolu je konzultovali i v Říčkách. V Říčkách, v klidu noci a spánku, Adolf Hoffmeister zemřel.

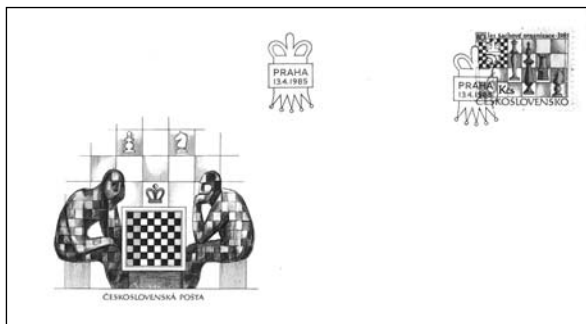
Uplynulá výstava Anny Podzemné, s přitažlivými výtvy, jistě byla objemná a znovu oživující; aspoň podle mého

soudu. Zároveň také zdánlivě předčasná a nezvyklá. Důvod? Stoletou autorku totiž oslavila devětašedesátiletou již vloni – tedy rok před výročím roku tohto. Což považuji za originální nápad. Výtvarná ouvertura k jubileu. Současně děkujeme České poště a neúnavnému Bedřichu Housovi za emisi pamětní poštovní známky na počest Anny Podzemné-Suchardové (2009). Housa, coby tradiční autor známek Tradice české známkové tvorby, již spracoval její ryteckou transpozici. Vybral třicetiletou – Děvčátko s koláčem; na kupón motiv květin. Vyhraněnost kom-

pozice této známky z roku 1960 – nosná figurální kresba s jemným barevným koloritem – přinesla již tehdy vsuktu nekonvenční výraz výtvarné kvality. Proto z tohoto vzoru, jak vycítil Housa, lze čerpat dodnes (pozri aj Novinky našich susedov).

Podobným způsobem to zřejmě nejvíc pochopí znalí filatelisté, kteří přesnější statistiku nepotřebují. Doufám, že ta stálost obliby ještě platí. V tomto smyslu mohou zasvěceně vybrat, co jim z díla autorky padne do oka, nebo právě

FDC k 80. výročí šachovej organizácie (1985). Kresba obálky bola pôvodne určená na známku a naopak.

to, co je zaujalo: Charakteristická bohatost ženských námětů, alegorické postavy matek a dětí v mnoha podobách, výročí měst či vyhlazení obcí, vítězství československých sportovců, olympijské hry, spartakiády, kopanou, horskou službu, Staroměstský orloj, známky světových výstav, festivaly mládeže a studentstva, výročí Dnů československé známky, nebo osvození a další, od Červeného kříže po šachovou organizaci.

A podnes vím, jako se to dalo vědět již počátkem naší spolupráce od roku 1963, že ne všechny její známky podlely nutnostem obživy z užitého umění na objednávku. Takovou oporu ani nepotřebovala. Uváženě

otevřela netradiční pohledy v protikladu k tomu, co bylo předtím na stejná témata vytvořeno. A nejen to, výsledky její práce nežily jen současnou chvílí, tehdejší životní nebo společenskou situací. Zůstaly trvalou výpovědí a hodnotou, rovnocenně jako umění poštovní známky“ – podle A. Hoffmeistera – „vstoupilo už nevyhospitatelně do našeho každodenního života.“

Když jsem v časopise Merkur revue (6/1996) někdejší nekrologem připomínal jistou výsadu tvůrkyň o tom, že málokdo věnoval tolik času přípravě každé známce, náhle mi naskočilo jiné jméno podobné náтуры. Protože v něčem její způsob, kterým se například pracovala do říše sportu, připomínal sportovní reportáže Oty Pavla. Ten byl také až neskutečně pečlivý. Jednou psal články o partě kluků, co hráli fotbal na hřišti v Lidicích, kousek od Otova Buštěhradu. Stačilo přejít kladenskou silnici. A kdo dnes ví, že manžel paní Podzemné, architekt Richard, byl autorem velkorysého projektu na výstavbu Lidic. Zatímco Ota Pavel předtím kopal za SK Buštěhrad. Za pár dní po předvádění kluků na hřišti mi Ota napsal: „Bud zdrav Rudlo, posílám ty fotky, ale nevím přesně kde je Tvůj syn. Byl jsem z těch kluků dost vyjevený...“. Ačkoli se Podzemná i Pavel lišili uměleckou profesí, ale nejspíš cítili společně – zánamů a poznámek z prožitého prostředí měli daleko víc

než pro reportáž nebo kresbu potřebovali. Důkazem zůstává značné množství zachovaných studií, variant či nepřijatých návrhů známek nebo povídky z Pavlovy pozůstalosti.

Anně Podzemné – Suchardové vdčíme za nové pohledy na možnosti známkové grafiky. Současně přispěla k tomu, co i dnes v mladších projevech autorů známek má stále dobré jméno. Úctyhodná tradice: Její nepřetržitě čtyřiatřicetileté tvoření představuje do roku 1985 přes 80 známek, nepočítáme-li FDC, razítka a jiné poštovní ceniny. I když jejich uměleckou váhu měříme něčím jiným než množstvím prací. Patřila mezi první dámy – autorky, které se na počátku padesátých let pokoušely v této profesi něco dokázat. Jenže konkurence a „protektce“ byly silnější. Myslím, že tvůrkyň bylo deset, ale budoucnost patřila jedině z nich – Anně Podzemné. Tak trochu i zásluhou Josefa Lieslera, který ji vydavatelé doporučil.

Pohledy na vystavená díla v Diamantu mě opět ubezpečily, že i filatelisté měli a mají o něco víc než běžní vnímatelé. Nebot jsou především sběrateli. Přijímali vyrovnaný kreslířský styl autorky, který se postupně prosadil právě moderními tvárnými prostředky. Různé stylizace a symbolické významy zadávaných námětů, většínou vydávaných k závažným příležitostem. Jsou oproštěny od umělé zdobnosti a ilustrativní mnohomlunnosti některých předcházejících obrazových známek jiných tvůrců. Po-

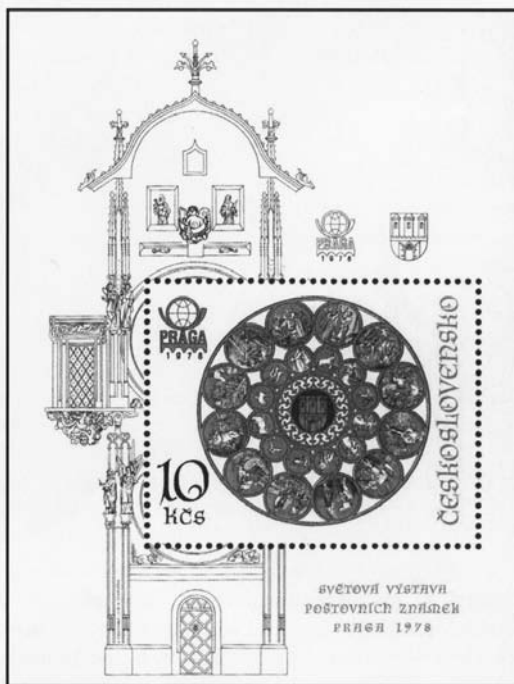

Nepřijatý návrh na známku z roku 1966.

kud zdůrazňujeme malířský rukopis a modernost Anny Podzemné - Suchardové připomenou, že to jednotlivcům v komisi někdy i vadilo. Mezi první její „obhájce“ patřil můj předchůdce, Jarka Zavřel. Jen dodám, že tuto část výstavy zasvěceně připravila Radana Podzemná-Hamsíková, malířka a restaurátorka, úspěšná pokračovatelka emisí sportu, ochrany přírody, fauny a architektury.

Méně známé mezi filatelisty jsou moderní obrazy a kresby. Nedávná výstava v Diamantu se především soustředila malířskými díly na poslední úsek patnácti až dvaceti let autorčiny volné tvorby. Tehdy objevila nově svůj vnitřní svět v sériích imaginativních kreseb a obrazů. Vyznívají svou tvarovou abstrakcí a citlivou barevností. Jednotu tvárných i obsahových složek musíte objevit sami. Napomohou názvy děl. Samozřejmě, že tu jde o subjektivní prožitek, stejně jako je toto moje celé vyprávění – z vlastní zkušenosti. Byla mi dopřána přátelství pro mne nejvzácnější. Ale většinou jsem o tom dříve nepsal.

Výběr obrazů připravil důmyslně a prostě kurátor Jiří T. Kotalík, který výstavu zahájil. „Kreace Anny Podzemné-Suchardové“ – napsal Jiří Mašín v katalogu výstavy v roce 1986 (a je otištěno i v letošním) – „jdu za vizí tvaru a smyslu díla, za novou zákonitostí sevěnou malbou, podobnou svou harmonizací tvaru a barev hudební skladbě. Sama autorka přiznává, že jí k novému výrazu přivedla především hudba. A není tedy náhodou, že jedna z tematických složek jejího díla navazuje přímo na hudební zážitky a pocity hudbou evokované, zatímco druhá směřuje k obecnějším polohám lidského prožitku, lidského přesvědčení, lidské reakce na čas a svět, ve kterém žijeme... A tak tu najdeme inspiraci hudbou Leo-

še Janáčka (Z Glagolské mše), Bohuslava Martinů (Zpívající studánka), ale i Verdiho (Vokální skladba v prostoru). V druhé skupině děl motivovaných obecnějšími tématy jsou názvy jednotlivých obrazů zároveň klíčem k jejich obsahu (Tvoří se Země, Krystalizace, Drahokamy lesa...).“ Sešlo se nás k naplnění sálu, většinou známí a přátelé Anny Podzemné-Suchardové, neprůchodně akorát.

Ponechám-li stranou minimální propagaci v mediálním zájmu, která dnes určuje jakýkoli výsledek, úspěšná výstava v komorním prostředí Diamantu má za sebou neobyčejně rozmanitou návštěvnost. Především mladí lidé, žáci výtvarných škol a řada výtvarníků (například Kornélie Němečková, autorka originální emise Vystřihovaná grafika, v knize návštěv připsala: „Ráda jsem se po dlouhé době pokochala opravdovým zážitkem z klasického umění“). Za všechny ostatními zápisy: „Jako vždy je spolehnouti na kvalitu a krásu výstav. Dílo paní Suchardové je překrásné“ (Helena Hoznauerová). Kromě obdivovatelů, kteří se písemně nevyjadřovali, byli tu i sběratelé. A cizinci; převážně ze severovýchodních zemí.

Závěrem doporučení – aniž bych to musel příliš vysvětlovat: neměla by být pražská přehlídka – počínaje třeba nejen Brnem, ale všude možné – putovní? A dvojdomé setkání navíc znásobit společnou výstavou obou autorek známek a potvrdit jejich příslušnost rodinného zázemí k suchardovskému rodu. Příležitost pro filatelisty organizátory, sponzory a mecenáše umění. Anně i Radaně Podzemným jako poděkování.

Rudolf Fischer

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA I Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Klub dôchodcov, ul. Martina Lányho 1 • Každú prvú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasaďačka • Každú nedelu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Buřet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedela v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 I druhý pondelok v mesiaci od 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštu Nitra 1) • Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAĐ** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. v zasaďačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídlisko III • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedelu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každý pondelok od 17.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok

v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • Každý párný týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168 • Každú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Tirnavia • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY I Vináraň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedelu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina ě Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 1. február 2009 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, reštaurácia Kotva, Predmestská 71 (400 m od nového Tesca) ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➔ 14. február 2009 BRATISLAVA

VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivoové suveníry. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 12.00 hod. ☎ 02/4437 3763, 4437 2620, www.skvajnorska.sk

➔ 15. február 2009 NITRA

HOBBY STRETNUTIE ZBERATELOV RÔZNYCH ODBOROV, Internát SPÚ Mladost na Stúrovej ul. (za bývalými mlynni pri rieke). ☎037/6528 311, 037/7331 647 od 19.00 do 20.00 hod.

➔ 15. február 2009 TRENCÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Kultúrne centrum, Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168, od 8.00 do 13.00 hod.

➔ 1. marec 2009 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory vítané. Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, od 8.00 do 12.00 hod. Info: Ladislav Hölč, ☎0905 964 471

➔ 7. marec 2009 BRATISLAVA

MEDZINÁRODNÉ VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivoové suveníry, modely. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 15.00 hod. ☎02/4437 3763, 4437 2620, www.skvajnorska.sk

➔ 15. marec 2009 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, filatelia, filokartia, numizmatika, INGeo, Bytčická 16, ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, www.antikkam.sk

➔ 21. marec 2009 POPRAĐ

PODTATRANSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Stredná združená škola, Okružná ul., od 7.00 do 12.00 hod. Info: Josef Rančák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956.

CELOŠTÁTNE VÝMENNÉ STRETNUTIE filatelistov a numizmatikov, Kultúrny dom Dúbravka, Saratovská 2/A, 8.00 – 12.00 hod. Ing. Ludovít Böhmler ☎ 02/4320 5360.

INZERCIA

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok
☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk
Z-028

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCI**. www.filatelia-album.sk Z-029

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-030

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎ 0908 420 530 Z-031

■ **VÝMENA ZNÁMOK** celý svet ★★ aj ©. Ivan Blaha, 949 01 Nitra, Martinská dolina 103, ☎ 037/741 7510 Z-032

■ **PREDÁM** známky ★★, FDC, MK, celistvosti, motív olymp. hry a futbal, celý svet. Pošlem zoznam podľa kat. Michel. Všetko dobrá kvalita. Lad. Nemeček, Römerstr. D-77933 Lahr, Nemecko. Z-033

■ **KÚPIM** pohľadnice Stupavy a Mástu. Kontakt: stupava@stupava.com, ☎ 0903 936 829 Z-034

■ **PREDÁM** celofarebný katalóg pošt. známok, TL, H, CDV+COB, RUSKO 1992-2006 za 800 Sk. P. Šimek, 900 64 Suchohrad 267 Z-035

■ **KÚPIM, PREDÁM** alebo **VYMENÍM** © známky Švajčiarska, ★★ Chorvátska. ☎ 02/ 4333 4797 Z-036

■ **PREDÁM** známky Poľska 1980-1989 nepečiatkované, 1 ks jedna koruna v počte 329 ks. Aj dohodu. ☎ 037/ 733 3902, 0907 065826 Z-037

■ **KÚPIM** maďarské a československé odznaky, významenania, mince, bankovky; kúpim zbierky známok Maďarska. ☎ 0905 426 733 Z-038

■ **KÚPIM** alebo **VYMENÍM** staré pohľadnice a fotografie Trnavy (Nagyyszombat, Tyrnau) a blízkeho okolia. ☎ 0905 965 523, info@dredos.sk Z-039

■ **KÚPIM** (VYMENÍM) bankovky SR od r. 1993, ktoré za sériovým písmenom v 8-číslí majú prvé číslice dve (alebo viac) nuly (z prvého milióna tlačie). Za každú bankovku zaplatím + 10%. Zbieram obehové bankovky v priemernej, tzv. peňaženkovej kvalite: 20 Sk-1995B, 1999J, 2004S; 50 Sk-1995C, 1999C, 2005K; 100 Sk-1996D, 1999L; 200 Sk-1999E, 2002E, 2006E; 500 Sk -1996F, 200F, 2006F; 1000 Sk-1995G, 1997G, 2002P, 2005P. Marián Sýkora, 919 52 Dolné Dubové 188, ☎ 0903 517 307. Z-040

■ **PREDÁM** zviazané AL (Trojan) ČSR a ČR (rôzne ročníky. ☎ 0902 516 780 Z-041

■ **KÚPIM** prvú známku sveta (Black Penny). Ponuky a foto s opisom: marian_kovac@post.sk Z-042

■ **KÚPIM** staršie, aj obmedzene použiteľné 8- a 16-listové zásobníky A4 a A5 na známky. Poštovné uhradím. Ponuky s cenou: Karol Milan, M. Rázusa 42, 911 01 Trenčín, ☎ 0904 340 800, karol.milan@zoznam.sk Z-043

■ **PREDÁM** celé háčky ★★ známok: ČSR 363-375, 381, 403-407, 431-432. Slov.štát 25A, 31A, YD, 32YD, 38X, 41, 42D, 44X, Y, 46Z, 47, 48, 53, 56-58, 59-118, H119; L1-9; NV23-28; D13, 19, 21.

☎ 0904 350 099 (nie SMS), 02/5441 6728 ráno a večer. Z-044

■ **PREDÁM** známky a celiny šport ZSSR a Poľsko (staršie) a LOH celý svet. ☎ 036/622 7340 Z-045

■ **KÚPIM** použité, nepoškodené slovenské TK, dobijacie kupóny, prepaíd-karty a pod., na ktorých su už duálne spoločne vyznačené slovenské koruny aj eurá. ☎ 0908/14 65 59 alebo domena-eu@post.sk Z-046

■ **PREDÁM** cca 250 nepoužitých albumových listov Pofis, biele, bez textu a rámečka po 3,10 Sk alebo 0,10 eura za ks alebo vcelku za 700 Sk (23 eur) + R-porto. ☎ 0908/14 65 59 alebo domena-eu@post.sk Z-047

■ **PREDÁM** nepoužité kompletne 200 ks háčky zn. Slov. štátu N27 (1x) za 9 eur, N28 (2x) po 11 eur alebo vcelku vsetko za 27 eur + R-porto. Háčky sú s prislusnými DCH preložené po 100 ks a samostatne zlepené. ☎ 0908/14 65 59 alebo domena-eu@post.sk Z-048

■ **PREDÁM** albumové listy Pofis dodatok ČSSR 1979 s predtlačou nepoužité (18 listov á 0,14 €), ďalej originál alb. listy Schaubek s predtlačou nepoužité á 0,16 €/list - dodatok ČSSR roky 1970 až 1980 (87 ks), 2 x r.1981 (á 8 ks), r.1982 (10 ks), r.1983 (20 ks), 1984 (11 ks), r.1986 (7 ks) + R-porto, aj jednotlivito podľa ročníkov. ☎ 0908/146559 alebo domena-eu@post.sk ". Z-049

■ **PREDÁM** filatelistický materiál pripravovaný pri príležitosti návštevy britskej kráľovnej Alžbety II. na Slovensku. Michal Hertlík, e-mail: hertlik@inmail.sk, ☎ 0905 324 793 Z-050

■ **PREDÁM** ★★ známky a háččky Rakúska 1969-1985, kompl. série, nom. hodn. 1817 Sch. Zlava na kat. cenu 15-20%. Ján Trúsik, Mierová 14, 966 81 Žarnovica, ☎ 0918 579 955. Z-051

■ **DOPLNÍM** vydania EUROPA/CEPT 1993-2008 a 50 rokov CEPT (zn. ★★, TL, zošitky) rôznych štátov podľa vašej chybenny, aj rôzne čínske vydania a ostatný svet (zn. ★★, TL) k OH-2008, e-mail: travelers@atlas.sk Z-052

■ **KÚPIM** listiny s kolkami z rokov 1939 – 1953, prípadne vymením za iné zberateľské materiály. Dušan Evinic, Póskoska 4, 040 01 Košice Z-053

■ **PREDÁM** zbierku pamätných Ag mincí Československa 1947-1992, 103 ks, kvalita RL, za 80% kat. ceny - Novotný 2009. Fr. Mazur, Kuzmányho 3, 040 01 Košice, ☎ 055/ 622 5635 Z-054

■ **KÚPIM** čisté známky ČSR I r. 1918-20 podľa zoznamu. Kúpim (vymením, predám) čisté známky, CM, celiny, atd. na tému HUBY – celý svet podľa zoznamu. Karol Milan, M. Rázusa 42, 911 01 Trenčín, ☎ 0904 340 800, karol.milan@zoznam.sk Z-055

■ **DOPLNÍM** Uhorsko, Maďarsko do r. 2000. Predám aj kompletne zbierky (★★, ©) týchto krajín. ☎ 047/ 4326637, 0910 551044 Z-056

■ **KÚPIM** katalóg Pofis Česká republika 2006, 2007, 2008 a české známky na výstrižkoch alebo opečiatkované. Anton Vasíl, 094 22 Nižný Hrušov 73, aniba@szm.sk Z-057

■ **PREDÁM** albumové listy Pofis ČSR 1945-1992, orezané na A4, zasklené bielymi hávkami. Cena dohodu. ☎ 0905 462 681 Z-058

www.postoveznamky.sk

aktuálne burzy, výstavy, aukcie a iné podujatia, najnovšie poštové známky, odborné články + možnosť upozornovania na blížiace sa burzy a ďalšie podujatia

www.postoveznamky.sk

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

	€/ Sk
Egypt 1962, 10. výr. revolúcie, Bl. 5	1,16 / 35,-
Bangladesh 1979, Rok dieťaťa, Bl. 6	2,32 / 70,-
Belize 1984, Sv. výstava známok	
Ausipex 84, Bl. 64	2,65 / 80,-
Belize 1984, 500 r. vládnutia Tudorovcov, Bl. 65	1,99 / 60,-
Bermuda 1971, Podpora golfo, 273-276	5,31 / 160,-
Bielorusko 2008, Výplatné - Flóra, 8zn.	2,65 / 80,-
Bielorusko 2008, Výplatné - Lesná zver, 5zn.	2,32 / 70,-
Bielorusko 2008, Europa - Písanie listov, 2	2,32 / 70,-
Bielorusko 2008, Erby, 3 zn.	1,82 / 55,-
Bielorusko 2008, Holokaust, 1 zn.	0,49 / 15,-
Bielorusko 2008, Holokaust, PL(8 zn+1K)	3,65 / 110,-
Bielorusko 2008, Ikony, H	3,98 / 120,-
B. I. O. T. 2005, Trafalgár I. - 200 r., 363-368	6,47 / 195,-
B. I. O. T. 2005, Trafalgár II. - 200 r., 389-391	6,47 / 195,-
Cyprus 2008, Europa - písanie listov, 2 zn.	2,15 / 65,-
Čína 2008, LOH Peking, 1 zn.	2,65 / 80,-
Dahomé 1973, 10. výr. smrť J. F. Kenedyho, Bl. 22	3,98 / 120,-
Dahomé 1968, LOH Mexico, Bl. 15	5,97 / 180,-
Dominica 1995, Skončenie II. sv. vojny v Pacifiku, 1996-2001	6,30 / 190,-
Dominica 1993, 200 r. prvého letu balónom, Bl. 244	3,28 / 99,-
Egypt 1966, Výročie prvých známok, Bl. 11	2,48 / 75,-
Fiji 1980, Zaujímavá ostrovná architektúra, 402-410	4,97 / 150,-
Francúzsko 2008, Prehistorická fauna, H	4,81 / 145,-
Fr. Antarktída 2008, Morské vtáky, H	5,14 / 155,-
Fr. Polynézia 2008, Morské živočíchý (4)	2,82 / 85,-
Gambia 1986, Historické automobily, Bl. 24, 25	10,95 / 330,-
Gambia 1989, MS vo futbale Taliansko 1990, Bl. 72, 73	8,49 / 256,-
Ghana 1961, Kráľovská návšteva, Bl. 6	4,64 / 140,-
Ghana 1965, A. Lincoln - výročie úmrtia, Bl. 18	2,65 / 80,-
Ghana 1966, Boj proti hladu, Bl. 21	5,97 / 180,-
Haute Volta 1973, Zverokruh - 12 znamení, Bl. 19, 20, 21	6,47 / 195,-

Hong Kong 1995, Výstava známok, Bl. 35	3,28 / 99,-
Hong Kong 1997, Panoráma mesta, Bl. 38	3,28 / 99,-
Hong Kong 2008, Morské medúzy, 6 zn.	2,82 / 85,-
Hong Kong 2008, Prírodné krásy, H	2,15 / 65,-
Hong Kong 2008, Rok Potkana, 4 zn. + H	3,81 / 115,-
Jordánsko 1966, Odsúdenie Ježiša na smrť, Bl. 35	17,49 / 527,-
Jordánsko 1984, LOH Los Angeles, Bl. 48	7,46 / 225,-
Južná Afrika 1964, Rugby, 339-340	3,80 / 114,-
Južná Afrika 1976, Fauna, 500-503	3,65 / 110,-
Južná Afrika 1978, Turizmus, 548-551	2,15 / 65,-
Južná Georgia 2008, WWF - Tučniaci, 4 zn.	6,47 / 195,-
Kanada 1972, Vlajky kanadských provincií, 731 - 742	2,48 / 75,-
Kanada 1982, Výstava známok Toronto, Bl. 2	2,15 / 65,-
Kirgistan 2008, LOH Peking, 4zn.	7,63 / 230,-
Kongo (Brazzaville) 1969, Priemysel - cementáreň, Bl. 5	1,99 / 60,-
Kongo (Kinshasa) 1967, Expo Montreal, Bl. 13	2,65 / 80,-
Kórea 2007, Praveké fosílie, 4 zn.	3,98 / 120,-
Kuba 2008, Vlaky, stanice, 6 + H	4,94 / 149,-
Kuba 2008, Paleolit - človek a fauna, 6+H	5,97 / 180,-
Kuba 2008, Fauna v ZOO, 6+H	5,97 / 180,-
Kuba 2008, História automobilizmu, 6+H	5,97 / 180,-
Kuba 2008, Fauna - psi, 6+H	5,97 / 180,-
Litva 2008, WWF - Coracias garrulus, 4 zn.	2,98 / 90,-
Litva 2008, WWF - Coracias garrulus, Bl.	3,28 / 99,-
Lotyšsko 2008, Ochr. prírody, 2 zn.	2,82 / 85,-
Líbia 1977, 15. Medzinár. veltrh, Bl. 24	2,48 / 75,-
Maledívy 1969, Prvý človek na Mesiaci, Bl. 10,	2,32 / 70,-
Maledívy 1995, Skončenie vojny v Pacifiku, 2390-2395	5,64 / 170,-
Maroko 1968, Vzácne hist. mince, 641-644	3,81 / 115,-
To isté, ale v protichodných dvojiciach	7,63 / 230,-
Mikronézia 1984, Výplatné - osobnosti, príroda, 5 - 20	12,94 / 390,-

Moldavsko 2008, Ochrana prírody, 3 zn.	1,99 / 60,-
Moldavsko 2008, Ochrana prírody, Bl.	2,32 / 70,-
Moldavsko 2008, Jelene, 2 zn.	1,82 / 55,-
Nauru 1982, Plávajúce továrne, Bl. 6	1,49 / 45,-
Niger 1981, Kráľovský kočiari, Bl. 33	2,65 / 80,-
Nová Kaledónia 2008, Morské čajky (3)	6,30 / 190,-
Nový Zéland 1998, Morský život, 1711-1718	4,64 / 140,-
Pakistan 1974, 100 rokov UPU, Bl. 4	5,47 / 165,-

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Palau 1983, Deň Ústavy, 1-4	3,65 / 110,-
Palau 1983, Vtáky, 5-8	3,65 / 110,-
Pitcairn 1982, Vianoce – anjel od Rafaela, 222-225	1,65 / 50,-
Pitcairn 1983, Commonwealth Day, 226-229	1,65 / 50,-

Pitcairn 2000, Záchrana korytnáčiek, 548-551	3,98 / 120,-
Pitcairn 2003, Vianoce – Rubens, Titian..., 647-650	4,64 / 140,-
Pitcairn 2004, Vtáky (Pterodroma ultima), 664-668	5,31 / 160,-
Pitcairn 2004, Vtáky (Pterodroma ultima), Bl. 38	5,31 / 160,-
Rusko 2008, Hist. stavby, 2 +K	1,99 / 60,-
Rusko 2008, Medzinár. polárny rok, H	1,99 / 60,-
Rusko 2008, Výročie kozákov, H	2,65 / 80,-
Rusko 2008, Vrtuľníky, 2 zn.	1,36 / 35,-
Rusko 2008, Vrtuľníky, PL(3x2 zn)	3,31 / 100,-
Rusko 2008, Cár Nikolaj, H	3,65 / 110,-
Rusko 2008, Výplatné - chrám, 1 zn.	0,59 / 18,-
Rusko 2008, Ochrana prírody, 4 zn.	1,82 / 55,-
Rusko 2008, Astrachan – 450. Výr., 1 zn.	0,82 / 25,-
Rusko 2008, Voľba prezidenta, 1 zn.	0,66 / 20,-
Rusko 2008, Regióny I, 5 zn.	3,18 / 96,-
Rusko 2008, Výročie prvej známky, 1 zn.	0,82 / 25,-
Rusko 2008, Regióny II, 1 zn.	0,82 / 25,-
Rusko 2008, Výplatné - fauna, 15 zn.	4,97 / 150,-
Rusko 2008, Št. tlačiareň cenín, H	2,32 / 75,-
Rwanda 1973, 500 r. nar. N. Koperníka, Bl. 37	2,98 / 90,-
S. Tomé e Príncipe 1979, 100 r. úmrtia R. Hilla	
Vzducholoď Graf Zeppelin nad pobrežím	6,47 / 195,-
Taiwan 2008, Mačky a psi I., 4 zn.	1,99 / 60,-
Taiwan 2008, Mačky a psi II., 4 zn.	1,99 / 60,-
Taiwan 2008, Vtáky – Spevavce, 4 zn.	1,99 / 60,-
Taliansko 2008, Európa – pisanie listov, 2 zn.	1,82 / 55,-
Tadžikistan 2008, OH Peking 4 zn.	7,63 / 230,-
Turks & Caicos isl. 1972, Moreplavci, 295-298	2,65 / 80,-
Ukrajina 2008, Lokomotívy IV., 4 zn.	2,15 / 65,-
Ukrajina 2008, 90 r. prvej známky, 2x Bl.	4,81 / 145,-
Venezuela 1981, Hist. dopr. prostriedky I., 2175-78	1,65 / 50,-
Venezuela 1982, Hist. dopr. prostriedky II., 2224-27	2,65 / 80,-
Wallis et Futuna 2008, Ochrana prírody, 1zn.	4,64 / 140,-

Spolková republika Nemecko

		€/ Sk
1082	100. výr. nar. E. Heuss-Knapp	0,59/ 18,-
1083	Medzinárodný rok invalidov	0,59/ 18,-
1084	Ochrana európskych pamiatok	0,65/ 20,-
1085	300. výr. nar. skladateľa G. P. Telemanna	0,59/ 18,-
1086	Organizácia zahraničných zamestnancov	0,65/ 26,-
1087	Ochrana životného prostredia	1,00/ 30,-
1088	Európsky patentový úrad	0,65/ 20,-
1089	Ochrana zdravia	0,50/ 15,-
1090-93	Optické prístroje	2,95/ 89,-

1094-95	Podpora športu	2,00/ 60,-
---------	----------------	------------

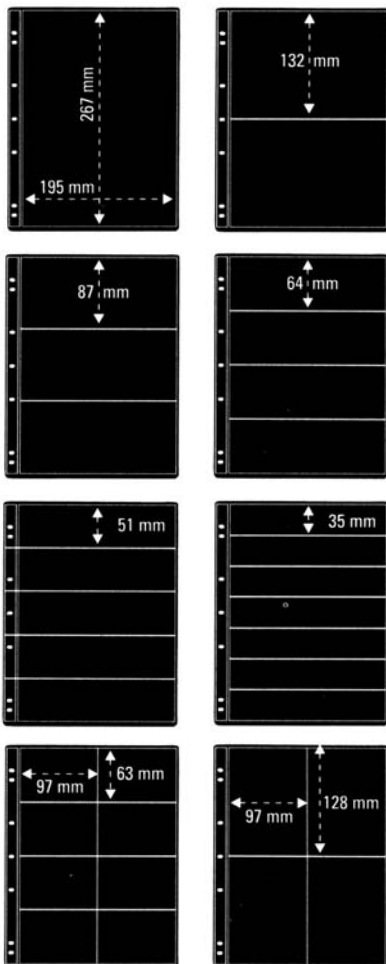
1096-97	Európa - folklór	1,20/ 36,-
1098	Nemecký evenjelický deň	0,59/ 18,-
1099	450. výr. úmrtia T. Riemenschneidera	0,59/ 18,-
1100	Polárny výskum	1,50/ 45,-
1101	Výskum energií – solárny generátor	0,77/ 24,-
1102	Ochrana zvierat	1,10/ 33,-
1103	Rozvoj spolupráce	1,10/ 33,-
1104	150. výr. nar. básnika W. Raabeho	0,59/ 18,-
1105-07	Mýšlienky demokracie	2,20/ 67,-
1108-11	Ohrozené rastliny	2,50/ 76,-
1112	Deň známky	0,90/ 27,-
1113	Vianoce 1981	0,80/ 25,-
1114	750. výr. úmrtia sv. Alžbety Durínskej	0,75/ 23,-
1115	150. výr. úmrtia gen. Carl von Clausewitz	0,80/ 25,-
1116	100 rokov sociálneho poistenia	0,65/ 20,-
1117	20 rokov zmluvy o Antarktíde	1,00/ 30,-

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefónnych kariet a poštových lístkov.
Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia 0,86 € / 26 Sk

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač 9,46 € / 285 Sk

Kazeta 9,79 € / 295 Sk

Cena za komplet 18,25 € / 550 Sk

Názov krajiny (samolepka) 0,82 € / 25 Sk

NOVINKA

Euro-Katalóg, mince a bankovky 2009, Leuchtturm vo farbe, 420 str., všetky vydania štátov Eurozóny 7,50 € / 225,-

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínočervené)

– použité, zachovalé á 28,54 € / 860,- Sk

Bez nápisu Schaubek (modré, vínočervené,

zelené, čierne) – nové á 21,57 € / 650,- Sk

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939 8,29 € / 250,- Sk

č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939 7,63 € / 230,- Sk

č. 9 FDC ČSR 1947-1992 bez PT 14,27 € / 430,- Sk

O. Földes: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný

katalóg známok a celín 12,94 € / 390 Sk

Príloha: číslovaná PT so známkou z hárčeka Detom

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	1,92 € / 58,-
Roky 1995-1996	2,25 € / 68,-
Roky 1997-1998	1,92 € / 58,-
Rok 1999	0,96 € / 29,-
Roky 2000-2001	1,92 € / 58,-
Rok 2002	1,46 € / 44,-
Rok 2003	1,92 € / 58,-
Rok 2004	1,26 € / 38,-
Rok 2005	1,46 € / 44,-
Rok 2006	1,46 € / 44,-
Rok 2007	1,59 € / 48,-

Zostava všetkých 11 ks katalógov len za 15,60 € / 470,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 0,59 € / 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. - Rákocziho 1703-1711 6,47 € / 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I. vydanie 8,79 € / 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II. doplnené vydanie 2001) 12,95 € / 390,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67), (1766-80) 8,29 € / 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792 7,96 € / 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 13,24 € / 399,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848), 2006 6,14 € / 185,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I. (1848-1916) nové vydanie r. 2006 12,95 € / 390,-

Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705) 10,95 € / 330,-

Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92, ČR+SR 1993-2007 12,11 € / 365,-

Kol. autorov: Mince Františka II., 1792-1835 6,47 € / 195,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	0,16 € / á 5,-
- bez nápisu	0,13 € / á 4,-
- so štvorčekovou podtlačou (len formát Pofis)	0,13 € / á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,

16-listový	16,26 € / 490,-
30-listový	25,90 € / 780,-

Havidky čierne, šírka 28, 32, 35, 38, 40, 50, 52,

59, 60, 70, 85, 90 mm - balíček	1,99 € / 60,-
---------------------------------	---------------

Havidky čierne na PL:

ležaté, veľkosť 170x120 mm	- ks	0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 120x180 mm	- ks	0,49 € / 15,-
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks	0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks	0,49 € / 15,-

Havidky biele na PL:

ležaté, veľkosť 170x120 mm	- ks	0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 120x170 mm	- ks	0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks	0,63 € / 19,-
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks	0,63 € / 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia

listov (3 alebo 4 otvory)	365,-	12,11 € / 19,-
---------------------------	-------	----------------

Náhradné listy

12-okienkové 55x53 mm	- 1 list	0,99 € / 30,-
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list	1,09 € / 33,-
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list	1,16 € / 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.

Farby: zelená, modrá, čierna a červená 12,94 € / 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus 2,82 € / 85,-

Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 5,14 € / 155,-

Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 8,63 € / 260,-

Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 2,12 € / 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 0,49 € / 15,-

PONUKA ALBUMOVÝCH LISTOV

SLOVENSKO € / Sk				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1993	0,63 / 19,-	2,48 / 75,-	1,06 / 32,-	3,98 / 120,-
1994	0,63 / 19,-	2,48 / 75,-	1,59 / 48,-	6,14 / 185,-
1995	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,59 / 48,-	5,80 / 175,-
1996	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,79 / 54,-	6,47 / 195,-
1997	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
1998	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
1999	0,69 / 21,-	2,48 / 75,-	1,95 / 59,-	8,13 / 245,-
2000	0,56 / 17,-	2,15 / 65,-	1,59 / 48,-	6,14 / 185,-
2001	1,06 / 32,-	3,15 / 95,-	1,59 / 48,-	7,13 / 215,-
2002	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	2,48 / 75,-	9,46 / 285,-
2003	0,92 / 28,-	2,82 / 85,-	2,65 / 80,-	10,12 / 305,-
2004	0,56 / 17,-	2,15 / 65,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
2005	0,59 / 18,-	2,25 / 68,-	2,15 / 65,-	8,13 / 245,-
2006	0,69 / 21,-	2,29 / 69,-	2,25 / 68,-	8,36 / 252,-
2007	1,12 / 34,-	3,65 / 110,-	1,79 / 54,-	5,47 / 165,-
2008	1,33 / 40,-	4,32 / 130,-	2,99 / 90,-	9,46 / 285,-

**I.časť : základné známky a hárčky,
II.časť : PL, varianty popónov a známky z hárčekom
Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !
Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).
Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!**

SLOVENSKO 1939-1945 € / Sk	
základný rad, 17 listov	
BZ 4,48 / 135,-	Z 14,10 / 425,-

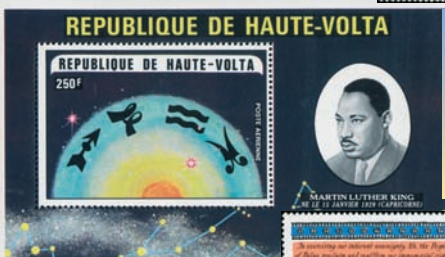
PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945 € / Sk	
základný rad, 12 listov	
BZ 2,15 / 95,-	Z 10,62 / 320,-

ČESKOSLOVENSKO 1918-1939 € / Sk	
základný rad, 32 listov	
BZ 8,49 / 256,-	Z 26,55 / 800,-
Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad	
BZ 3,71 / 112,-	Z 11,61 / 350,-

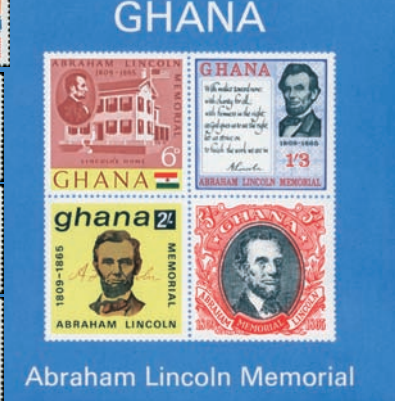
Čisté albumové listy A4 s nápisom	
Československo, Slovensko, Slovensko 1939-1945, Protektorát Čechy a Morava 1939-1945, Československo 1919-1939 Česká republika	
kus 0,16 / 5,-	

ČESKOSLOVENSKO € / Sk				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1945	1,59 / 48,-	5,97 / 180,-	0,59 / 18,-	0,99 / 30,-
1946	0,53 / 16,-	1,82 / 55,-	0,26 / 8,-	0,99 / 30,-
1947	0,53 / 16,-	1,82 / 55,-	1,06 / 32,-	3,81 / 115,-
1948	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	1,59 / 48,-	5,47 / 165,-
1949	0,79 / 24,-	2,65 / 80,-	0,53 / 16,-	2,15 / 65,-
1950	1,06 / 32,-	3,81 / 115,-	-	-
1951	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	-	-
1952	1,85 / 56,-	6,30 / 190,-	-	-
1953	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	-	-
1954	1,12 / 34,-	3,81 / 115,-	-	-
1955	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	-	-
1956	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	-	-
1957	1,32 / 40,-	4,64 / 140,-	0,53 / 16,-	1,65 / 50,-
1958	1,32 / 40,-	4,48 / 135,-	0,53 / 16,-	1,65 / 50,-
1959	1,39 / 42,-	4,64 / 140,-	-	-
1960	1,59 / 48,-	5,47 / 165,-	-	-
1961	1,85 / 56,-	5,80 / 175,-	-	-
1962	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	0,63 / 16,-	1,82 / 55,-
1963	1,59 / 48,-	5,31 / 160,-	-	-
1964	1,59 / 48,-	5,31 / 160,-	-	-
1965	2,15 / 65,-	7,46 / 225,-	-	-
1966	2,15 / 65,-	7,13 / 215,-	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-
1967	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	1,65 / 50,-	5,64 / 170,-
1968	2,48 / 75,-	8,63 / 260,-	3,65 / 110,-	11,61 / 350,-
1969	1,72 / 52,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	9,29 / 280,-
1970	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	3,98 / 120,-	12,94 / 390,-
1971	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	2,65 / 80,-	9,29 / 280,-
1972	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	2,15 / 65,-	7,80 / 235,-
1973	1,59 / 48,-	4,97 / 150,-	3,48 / 105,-	11,61 / 350,-
1974	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	6,04 / 182,-	19,08 / 575,-
1975	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	6,30 / 190,-	19,75 / 595,-
1976	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	1,99 / 60,-	6,97 / 210,-
1977	1,82 / 55,-	6,97 / 210,-	6,47 / 195,-	21,57 / 650,-
1978	1,99 / 60,-	7,80 / 235,-	2,48 / 75,-	7,80 / 235,-
1979	1,49 / 45,-	5,14 / 155,-	3,15 / 95,-	10,78 / 325,-
1980	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1981	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	2,82 / 85,-	9,12 / 275,-
1982	2,32 / 70,-	8,46 / 255,-	2,82 / 85,-	9,79 / 295,-
1983	1,65 / 50,-	6,47 / 195,-	2,82 / 85,-	9,12 / 275,-
1984	1,65 / 50,-	6,30 / 190,-	3,15 / 95,-	10,78 / 325,-
1985	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1986	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	3,48 / 105,-	11,61 / 350,-
1987	1,49 / 45,-	5,14 / 155,-	3,98 / 120,-	13,11 / 395,-
1988	2,15 / 65,-	7,80 / 235,-	2,98 / 90,-	10,29 / 310,-
1989	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	1,49 / 45,-	5,80 / 175,-
1990	1,12 / 34,-	4,14 / 125,-	1,92 / 58,-	6,80 / 205,-
1991	0,79 / 24,-	2,82 / 85,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1992	0,79 / 24,-	2,82 / 85,-	0,65 / 46,-	5,80 / 175,-
L,D,N	3,45 / 104,-	10,78 / 325,-	2,92 / 88,-	9,12 / 275,-

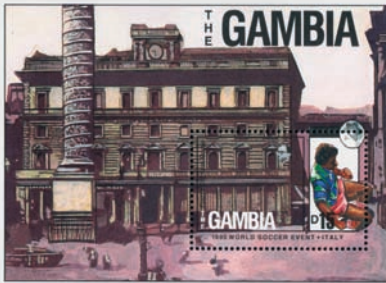
FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str. 40 – 41)

FEBRUÁROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str. 40 – 41)

Souvenir of ANPEX '82 National Stamp Exhibition, Br

- MV. Eigmoyia 4,425 tons, built
- MV. Rosie D 17,412 tons, built 1977 at Imari
- MV. Kolle D 19,500 tons, built 1972 at Osaka

